
EU rapportering: Stand van zaken uitvoering
Maatregelenprogramma eerste generatie
stroomgebiedbeheerplannen (2010-2015)

**Maatregelenprogramma voor
Vlaanderen 2010 – 2015**

Maatregelenprogramma bij de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid

Situering van de EU rapportering

Op 8 oktober 2010 stelde de Vlaamse Regering de eerste generatie stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas vast. De plannen bevatten maatregelen om de toestand van het watersysteem in Vlaanderen te verbeteren.

Ten laatste op 22 december 2012 moet de voortgang van de maatregelen uit de 1ste generatie stroomgebiedbeheerplannen elektronisch gerapporteerd worden aan de Europese Commissie. Het gaat om de voortgang in de periode 2010 t.e.m. eind 2012.

De rapportering werd voorbereid binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) en op 21 december 2012 via het Reportnet aan de Europese Commissie gerapporteerd.

De informatie werd aangeleverd via de werkgroepen Ecologisch Waterbeheer, Waterkwantiteit, Bagger- en Ruimingsspecie en de subwerkgroep Grondwater. De CIW werkgroep Kaderrichtlijn Water coördineerde het proces.

Dit document bevat de informatie die aan de Commissie werd gerapporteerd:

- algemene informatie m.b.t. de algemene voortgang bij de implementatie van het maatregelenprogramma;
- een korte toelichting over de implementatie van andere Europese milieuriichtlijnen die bijdragen aan de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water;
- geclusterde informatie over de uitvoering van de basismaatregelen;
- informatie over de voortgang van elke aanvullende maatregel;
- gekwantificeerde informatie a.d.h.v. indicatoren voor de “key type of measures”, dit zijn de meest relevante maatregelen om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken.

Inhoud van de EU rapportering

1	Algemene informatie m.b.t. de voortgang bij de implementatie van het maatregelenprogramma	5
2	EU richtlijnen (kaderrichtlijn Water, art. 11.3 a)	5
2.1	Bathing Water Directive (2006/7/EC)	5
2.2	Birds Directive (79/409/EEC)	5
2.3	Drinking Water Directive (98/83/EC)	6
2.4	Major Accidents (Seveso) Directive (96/82/EC)	6
2.5	Environmental Impact Assessment Directive (85/337/EEC)	6
2.6	Sewage Sludge Directive (86/278/EEC)	7
2.7	Urban Waste Water Treatment Directive (91/271/EEC)	7
2.8	Plant Protection Products Directive (91/414/EEC)	8
2.9	Nitrates Directive (91/676/EEC)	8
2.10	Habitats Directive (92/42/EEC)	9
2.11	Integrated Pollution Prevention Control Directive (96/61/EC)	9
3	Basismaatregelen (kaderrichtlijn Water, art. 11.3 b t.e.m. l)	10
3.1	Art11.3.b: Cost Recovery Water Services	10
3.2	Art11.3.c: Efficient Water Use	10
3.3	Art 11.3.d: Protection Water Abstraction	11
3.4	Art 11.3.e: Controls Water Abstraction	11
3.5	Art 11.3.f: Recharge Augmentation Groundwaters	11
3.6	Art 11.3.g: Point Source Discharges	12
3.7	Art 11.3.h: Pollutants Diffuse	13
3.8	Art 11.3.i: Adverse Impact	13
3.9	Art 11.3.j: Pollutants Direct Groundwater	14
3.10	Art 11.3.k: Surface Priority Substances	14
3.11	Art 11.3.l: Accidental Pollution	15
4	Aanvullende maatregelen (kaderrichtlijn Water, art. 4 en 5)	16
4.1	Informatie voor elke aanvullende maatregel	17
4.2	Samenvattende informatie per maatregelengroep: het aantal maatregelen voor elke uitvoeringsfase ...	52
5	Indicatoren (“Key Type of Measures” inclusief de link met de basismaatregelen en de aanvullende maatregelen)	53
5.1	Puntverontreiniging	53
5.1.1	Key Type of Measure 1 : Wastewater treatment plants	53
5.2	Diffuse verontreiniging	53
5.2.1	Key Type of Measure 2 : Nutrient pollution in agriculture	53
5.2.2	Key Type of Measure 4 : Remediation of contaminated sites	54
5.3	Hydromorfologie	54
5.3.1	Key Type of Measure 5 : Improving longitudinal continuity	54
5.3.2	Key Type of Measure 6 : Improving hydromorphology	55
5.3.3	Key Type of Measure 7 : Improvements in flow regime	57

5.4 Waterkwantiteit	57
5.4.1 Key Type of Measure 8 : Irrigation	57
5.5 Waterprijs.....	57
5.5.1 Key Type of Measure 9 : Water pricing policy measures for households	57
5.5.2 Key Type of Measure 10 : Water pricing policy measures for industry	58
5.5.3 Key Type of Measure 11 : Water pricing policy measures for agriculture	58
5.6 Andere maatregelen	59
5.6.1 Key Type of Measure 12 : Advisory services for agriculture	59
5.6.2 Key Type of Measure 13 : Drinking water protection measures.....	60
5.6.3 Key Type of Measure 14 : Research	61
5.6.4 Key Type of Measure 15 : Priority substances	62
5.6.5 Key Type of Measure 16 : Industrial wastewater treatment plants.....	63
5.6.6 New Key Type of Measure 17 : Groundwater quantity.....	64
5.6.7 New Key Type of Measure 18 : Groundwater quality	64
5.6.8 New Key Type of Measure 19 : Sustainable water use	64

1 Algemene informatie m.b.t. de voortgang bij de implementatie van het maatregelenprogramma

Alle basismaatregelen (in totaal een 100-tal maatregelen) zijn in uitvoering of voltooid. De meeste maatregelen worden geïnitieerd door de Vlaamse overheid en haar bevoegde administraties. Voor andere maatregelen nemen de lokale overheden eventueel samen met derde partijen het initiatief. Voor de uitvoering van maatregelen die betrekking hebben op bepaalde doelgroepen, worden de instrumenten zoals subsidiëring, sensibilisering en wettelijke omkadering ingezet.

Eind 2012 zijn van de 170 aanvullende maatregelen 8 maatregelen voltooid, 119 zijn maatregelen in meer of mindere mate in uitvoering en 43 maatregelen zijn nog niet opgestart. Voor slechts 16 maatregelen is er vertraging gerapporteerd. Hiervoor worden volgende redenen gerapporteerd: naar aanleiding van de zware overstromingen van 2010 is er prioriteit gegeven aan maatregelen in het kader van wateroverlast, budgettaire beperkingen, onduidelijkheid over de verantwoordelijke trekker en de afhankelijkheid van maatregelen die eerst uitgevoerd moeten worden.

2 EU richtlijnen (kaderrichtlijn Water, art. 11.3 a)

Per stroomgebiedsdistrict werd een **korte toelichting over de implementatie** van volgende EU richtlijnen gerapporteerd. Het gaat om richtlijnen die bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water.

Wat : Korte samenvatting mbt de implementatie
Bathing Water Directive (2006/7/EC)
Birds Directive (79/409/EEC)
Drinking Water Directive (98/83/EC)
Major Accidents (Seveso) Directive (96/82/EC)
Environmental Impact Assessment Directive (85/337/EEC)
Sewage Sludge Directive (86/278/EEC)
Urban Waste Water Treatment Directive (91/271/EEC)
Plant Protection Products Directive (91/414/EEC)
Nitrates Directive (91/676/EEC)
Habitats Directive (92/42/EEC)
Integrated Pollution Prevention Control Directive (96/61/EC)

2.1 Bathing Water Directive (2006/7/EC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De kwaliteit van de zwemwateren in Vlaanderen wordt opgevolgd op basis van de zwemwaterrichtlijn 2006/7/EG. Jaarlijks wordt een openbaar onderzoek uitgevoerd op basis waarvan de lijst van zwemwateren wordt bepaald. Voor deze zwemwateren wordt een monsternemingsprogramma opgesteld en uitgevoerd. Op basis van de resultaten worden de zwemwateren onderverdeeld in 4 kwaliteitsklassen. Dit gebeurde voor het eerst in 2011.

Daarnaast is voor elk zwemwater een zwemwaterprofiel opgesteld waarin alle mogelijke oorzaken van verontreiniging besproken worden. Op basis hiervan en op basis van bijkomend onderzoek worden maatregelen onderzocht om de kwaliteit van alle zwemwateren op minstens goed te krijgen.

2.2 Birds Directive (79/409/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De implementatie van de Vogelrichtlijn resulteerde voor de Vlaamse oppervlaktewateren in een aanvulling op de basismilieudoelstellingen. De instandhoudingsdoelstellingen werden voor Vlaanderen in 2010 vastgelegd, en geven ook de doelstellingen weer voor de beschermde vogelsoorten.

Momenteel worden deze per aangeduid vogelrichtlijngebied verder verfijnd om inrichtings- en beheersmaatregelen verder te kunnen afstemmen op de beschermde vogelsoorten.

2.3 Drinking Water Directive (98/83/EC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De drinkwaterrichtlijn is omgezet in Vlaamse wetgeving via het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de levering van water bestemd voor menselijke consumptie. Om af te stemmen met de Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden is een kleine aanpassing voorzien.

Het in Vlaanderen geproduceerde en verdeelde water bestemd voor menselijke consumptie voldoet in zeer grote mate aan de kwaliteitseisen uit de richtlijn. Het parameterspecifiek conformiteitspercentage aan de kraan bij de verbruikers ligt voor alle parameters boven de 99.4% voor parameters uit part A en part B en ligt boven de 98.2 % voor parameters uit part C. Een oorzakenanalyse toont aan dat een groot deel van de normoverschrijdingen kunnen worden toegewezen aan de staat van de binneninstallatie van de verbruiker en er tevens een groot deel is dat niet kan worden bevestigd bij herbemonstering.

2.4 Major Accidents (Seveso) Directive (96/82/EC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De Richtlijn 96/82/EG werd op Belgisch niveau omgezet op 22 mei 2001 door de Wet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de Federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

Dit houdt in dat elke hogedrempelinrichting in België, en dus ook in het Vlaams Gewest, een veiligheidsrapport dient op te stellen dat beoordeeld wordt door een aantal beoordelingsdiensten. Verder dient elke lagedrempelinrichting een kennisgeving op te stellen met onder meer een beschrijving van de aard en hoeveelheden van gevaarlijke stoffen in de installaties.

De verdere omzetting in het Vlaams Gewest is te vinden in het Decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage. Dit betekent onder meer dat bij een milieuvergunningaanvraag van een hogedrempelinrichting een door de bevoegde dienst goedgekeurd omgevingsveiligheidsrapport gevoegd dient te worden.

Verder wordt in het kader van het milieuvergunningendecreet ook voor de lagedrempelinrichtingen rekening gehouden met de omgevingsveiligheid, wat in de praktijk veelal betekent dat bij een vergunningaanvraag een veiligheidsstudie dient bijgevoegd te worden.

In het kader van het samenwerkingsakkoord worden Seveso-inspecties op planmatige wijze uitgevoerd door het in het samenwerkingsakkoord omschreven inspectieteam. Dit is van toepassing op alle Seveso-inrichtingen.

Algemeen moet elke exploitant van een Seveso-inrichting aantonen dat alle nodige veiligheidsmaatregelen zijn genomen om zware ongevallen te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken voor mens en leefmilieu.

Diverse algemene maatregelen die kansen op zware ongevallen met gevaarlijke stoffen verminderen of de gevolgen ervan beperken zijn vervat in Vlarem.

2.5 Environmental Impact Assessment Directive (85/337/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De EU richtlijn betr. de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten 85/337/EEG (nu geconsolideerd 2011/92/EU) en de EU richtlijn betr. de milieubeoordeling van bepaalde plannen en programma's (2001/42/EU) werd omgezet in Vlaamse regelgeving. Het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) (5/4/1995) bevat o.a. een titel over milieueffect- en veiligheidsrapportage. Het m.e.r.-besluit van 10/12/2004 bevat een bijlage I met cat. van projecten die verplicht zijn een project-m.e.r. te doorlopen. De bijlage II van dit besluit bevat cat. van projecten waar de initiatiefnemer van het project een gemotiveerd verzoek tot ontheffing voor kan aanvragen. De omzendbrief LNE 2011/1 heeft het toepassingsgebied van de project-m.e.r. verruimd. Dit betekent dat voor projecten onder het toepassingsgebied de vergunningverlenende overheid moet beslissen of het project aanzienlijke milieueffecten met zich kan meebrengen, voorafgaandelijk aan de beslissing over

de vergunningsaanvraag (= project-m.e.r.-screening). Wijzigingen aan Vlaamse regelgeving over de project-m.e.r.-screening worden in 2013 verwacht. Wat de plan-m.e.r. betreft, is het generieke spoor geregeld in het Besluit van 12/10/2007. Specifiek voor de plan-m.e.r. voor ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) is bij 'besluit van 18/4/2008 betreffende het integratiespoor voor de m.e.r. een RUP' de mogelijkheid gecreëerd om deze rapportage te integreren in de RUP-procedures.

Specifiek voor BESchelde_VL

Voor de MER-plichtige plannen kaderend binnen SGD Schelde werd een plan-MER opgesteld, namelijk PL0075 SGBP Schelde (goedkeuring 22/12/2008), in uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid. Ook voor de bekkenbeheerplannen werd de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Indien deze plannen het kader vormen voor bijlage I of II projecten werd/wordt de project-m.e.r. procedure doorlopen of een ontheffingsprocedure voor m.e.r.-plicht. Indien nodig, wordt de project-m.e.r. screening voorafgaandelijk aan de vergunning uitgevoerd.

Specifiek voor BEMaas_VL

Voor het SGD Maas werd een plan-MER opgesteld, nl. PL0076 SGBP Maas (goedkeuring 22/12/2008), in uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid. Ook voor het bekkenbeheerplan Maas werd de plan-m.e.r. procedure doorlopen. Indien deze plannen het kader vormen voor bijlage I of II projecten werd/wordt de project-m.e.r. procedure doorlopen of een ontheffingsprocedure voor m.e.r.-plicht. Indien nodig, wordt de project-m.e.r. screening voorafgaandelijk aan de vergunning uitgevoerd.

2.6 Sewage Sludge Directive (86/278/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De richtlijn betreffende de bescherming van het milieu, in het bijzonder de bodem, bij het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw (86/278/EEG) reguleert het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw met het oog op het vermijden van schadelijke effecten op de bodem, de fauna en flora en de mens. De richtlijn bepaalt dat slib enkel mag worden gebruikt in de landbouw indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan zoals analyse, voorbehandeling en inachtneming van de limietwaarden voor de concentraties van zware metalen. Deze richtlijn is omgezet in Vlaamse milieuwetgeving, namelijk het VLAREA, het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer, zoals herhaaldelijk gewijzigd en recentelijk omgezet in het VLAREMA, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Het VLAREMA regelt het gebruik van zuiveringsslib als meststof of als bodemverbeterend middel. De voorwaarden inzake samenstelling en gebruik van zuiveringsslib, met maximum gehalten aan verontreinigende stoffen en een maximaal toelaatbare dosering aan verontreinigde stoffen, zijn strenger dan de Europese Slibrichtlijn.

Bovendien werd er een decreet ingevoerd: "Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen." Dit decreet verbiedt het gebruik van slib, afkomstig van RWZI's (Riool Water Zuivering Installatie), in de landbouw in Vlaanderen.

2.7 Urban Waste Water Treatment Directive (91/271/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

In uitvoering van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA) of UWWTD werden alle Vlaamse oppervlaktewateren aangeduid als kwetsbaar gebied. Dit brengt de verplichting mee dat voor alle agglomeraties groter dan 10.000 IE zowel het opvangsysteem (collectering) als de zuiveringsinstallatie operationeel dienden te zijn op 31 december 1998. Voor agglomeraties van 2.000 tot 10.000 IE diende dit het geval te zijn op 31 december 2005. De zuiveringsinstallaties voor agglomeraties groter dan 10.000 IE dienen, naast een secundaire zuivering, ook over een tertiaire zuivering of nutriëntenverwijdering (N en P) te beschikken.

Specifiek voor BESchelde_VL

Voor de agglomeraties waarvoor het Vlaamse Gewest zelf verantwoordelijk is in het stroomgebieddistrict van de Schelde geldt de volgende situatie:

1. Agglomeraties groter dan 10.000 IE: de laatste ontbrekende RWZI (RWZI Tervuren) werd in gebruik genomen in februari 2009, de laatste collector (agglomeratie Beersel) werd medio 2011

aangekoppeld. Voor deze groep agglomeraties is het Vlaamse Gewest dus volledig conform met de Richtlijn sinds medio 2011.

2. Agglomeraties tussen 2.000 en 10.000 IE: de beide laatste RWZI's (Melsbroek en Sint-Lievens-Houtem - Bavegem) werden voltooid eind oktober 2011. De laatste twee toevoercollectoren werden aangesloten einde augustus 2012. Daarmee is het Vlaamse Gewest finaal volledig conform met de Richtlijn voor alle agglomeraties groter dan 2.000 IE.

Specifiek voor BEMaas_VL

Voor het stroomgebieddistrict van de Maas voldoet het Vlaamse Gewest reeds geruime tijd aan de verplichting tot collectering en zuivering, zowel voor de agglomeraties groter dan 10.000 IE (collectering en zuivering met inbegrip van nutriëntenverwijdering) als voor de agglomeraties tussen 2.000 en 10.000 IE.

2.8 Plant Protection Products Directive (91/414/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen werd vervangen door Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad.

Zowel de Richtlijn als de Verordening omvatten geen bepalingen die implementatie vereisen op het gewestelijke vlak (dit valt dus volledig binnen de federale bevoegdheden).

De Verordening (zoals ook bij RL 91/414/EEG het geval was) voorziet in een volledig regime inzake het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (en de gebruikscriteria die een dergelijke toelating in die fase dienen te vergezellen).

Door de gewesten worden aan het federale erkenningscomité gegevens bezorgd mbt de impact van (actieve stoffen van) gewasbeschermingsmiddelen op het aquatisch milieu. Zo moet het erkenningscomité in zijn activiteiten rekening houden met meetresultaten, en criteria voorzien in de toelating, een toelating aanpassen in overeenstemming met dergelijke informatie, of een toelating zelfs intrekken.

2.9 Nitrates Directive (91/676/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

In uitvoering van de Nitraatrichtlijn, werkte Vlaanderen in overleg met Europa een verscherpt actieprogramma uit voor de periode 2011-2014. De positieve effecten van het mestbeleid blijken uit de verbetering van de nitraatgehalten in oppervlakte- en grondwater maar de EU Commissie is van oordeel dat Vlaanderen niet snel genoeg vooruitgang boekt in het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarom worden door de EU Commissie, voor de periode 2011-2014, aan Vlaanderen strengere maatregelen opgelegd om de verontreiniging van grond- en oppervlaktewater door nutriënten en eutrofiëring tegen te gaan. Het definitieve actieprogramma is vertaald in het decreet van 6/5/11 dat de aanpassingen van de mestwetgeving wettelijk vastlegt.

De maatregelen van het 4de actieprogramma voor de periode 2011-2014, overeenkomstig Art. 5 Nitraatrichtlijn, zijn geldig voor het volledige grondgebied. Tijdens het 4de actieprogramma worden de maatregelen uit het 3de actieprogramma verder uitgevoerd en wordt een aanzienlijke verscherping van een aantal maatregelen doorgevoerd. Terwijl de accenten van het 3de actieprogramma voor de periode 2007-2010 vooral lagen op de uitscheidings- en emissiecijfers en de beheersing van de veestapel, zijn momenteel de belangrijkste aandachtspunten en wijzigingen van de mestwetgeving: (1) strengere bemestingsnormen voor stikstof en fosfaat (2-jaarlijkse aanscherping van de fosfaatbemestingsnormen waardoor, gebaseerd op de gewasopbrengsten van 2009 zoals vermeld in het MAP, de netto P₂O₅-onttrekking in Vlaanderen bij maximale fosfaatbemesting volgens de vooropgestelde normen stijgt van 500.000kg P₂O₅ in 2011-2012 naar 4.300.000kg in 2017-2018), (2) nitraatresidumetingen als begeleidend instrument, (3) strengere verbodsperiode voor het opbrengen van meststoffen, (4) strengere voorwaarden voor bemesting na de oogst van de hoofdteelt, (5) strengere voorwaarden voor opslag van dierlijke mest op de kopakker (vanaf 15/11/2013), en (6) bijkomende opvolging van mesttransporten.

2.10 Habitats Directive (92/42/EEC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

De implementatie van de Habitatrichtlijn resulteerde voor de Vlaamse oppervlaktewateren in een aanvulling op de basismilieudoelstellingen. Strengere milieudoelstellingen (onder meer met betrekking tot waterhuishouding, waterkwaliteit en structuurkwaliteit) zijn reeds in voege voor een aantal Vlaamse oppervlaktewaterlichamen die geassocieerd zijn aan speciale beschermingszones met watergebonden beschermde natuur. De instandhoudingsdoelstellingen voor Vlaanderen werden in 2010 vastgelegd, en geven de algemene doelstellingen weer voor de beschermde soorten en habitats. Momenteel worden deze per aangeduide Speciale Beschermingszone verder verfijnd. Daarnaast wordt op basis van de gebiedsgerichte analyse gewerkt aan een actiepakket om de waterhuishouding, waterkwaliteit, structuur, beheer en recreatie van waterlopen verbonden aan Speciale Beschermingszones verder maximaal af te stemmen op de te realiseren natuurdoelen. Verder werden speerpuntgebieden aangeduid, waarvoor de Vlaamse overheid prioritair aanvullende maatregelen neemt voor het behalen van een betere ecologische toestand tegen 2015. Deze speerpuntgebieden zijn sterk gekoppeld aan Speciale Beschermingszones met watergebonden natuur. Ook bij de algemene prioritering van maatregelen en acties (zoals de sanering van waterbodems, overstorten en vismigratieknelpunten) wordt de impact op de Speciale Beschermingszones met watergebonden natuur in rekening gebracht.

Specifiek voor BESchelde_VL

Een aantal specifieke natuurinrichtingsprojecten in het Scheldestroomgebied geven aan dat er op Vlaams niveau synergie is tussen de implementatie van de Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water. Zo zijn er projecten in uitvoering voor verbetering van de natuurwaarden en toestand van het watersysteem in de natuurrezervaten de Zegge, het Zwin en de Zwarte beek.

Specifiek voor BEMaas_VL

Een aantal specifieke natuurinrichtingsprojecten in het Maasstroomgebied geven aan dat er op Vlaams niveau synergie is tussen de implementatie van de Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water. Zo zijn er projecten in uitvoering voor verbetering van de structuurkwaliteit in de Jeker, Abeek en Dommel.

2.11 Integrated Pollution Prevention Control Directive (96/61/EC)

BESchelde_VL / BEMaas_VL

VLAREM voorziet dat alle ingedeelde inrichtingen, en vanzelfsprekend ook de GPBV-installaties, BBT (Beste Beschikbare Technieken) moeten toepassen. Gezien BBT het voorwerp uitmaken van een technologische evolutie, worden zowel de voorwaarden van titel II van het VLAREM, als de individuele milieuvergunningen geregeld getoetst aan het BBT-principe.

Om optimaal aan deze bepalingen van de GPBV-richtlijn tegemoet te komen, werd het GPBV-actieplan 2009-2015 opgesteld.

Doelstelling: in de periode 2009-2015 alle IPPC-installaties opnieuw toetsen aan de IPPC-RL.

Stand van uitvoering: volgens de planning zou tegen eind 2012 40% van het totaal aantal IPPC-installaties in Vlaanderen getoetst moeten zijn, momenteel (eind augustus 2012) werden reeds 50% van alle IPPC- installaties getoetst.

3 Basismaatregelen (kaderrichtlijn Water, art. 11.3 b t.e.m. I)

Voor de basismaatregelen omschreven onder artikel 11.3 b t.e.m. I werd de informatie gegroepeerd per "type maatregel" gerapporteerd. Voor elke groep werd het volgende gerapporteerd:

Wat : Geclusterde info per type maatregel(groepen)
Type basismaatregelen
Autoriteit die verantwoordelijk is voor goedkeuring / uitvoering van de maatregel
Stand van zaken ivm implementatie: niet begonnen / in uitvoering / voltooid
Substantiële vertraging enkel bij 'niet begonnen' of 'in uitvoering'? ja / neen
Korte samenvatting mbt reden van de substantiële vertraging
Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is
EU Financiering: het type van Europees fonds (structureel / cohesie / plattelandsontwikkeling / visserij / LIFE+ / onderzoek en innovatie / andere)

3.1 Art11.3.b: Cost Recovery Water Services

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 2 ivm kostenterugwinningsbeginsel en vervuiler-betaaltbeginsel: Deze maatregelen hebben als doelstelling om de kosten (private en milieu- en hulpbronkosten) die verbonden zijn aan waterdiensten, terug te winnen. De waterdiensten die in Vlaanderen afgebakend werden, zijn: publieke (drink-) waterproductie en –distributie, publieke inzameling en zuivering van afvalwater op gemeentelijk en bovengemeentelijk niveau, zelfvoorzieningen inzake waterproductie en zelfvoorzieningen inzake zuivering van afvalwater. Deze maatregelen focussen op het kostenaspect en zijn niet bedoeld om aan te zetten tot duurzaam watergebruik (hiervoor werden aparte maatregelen geformuleerd in groep 3). Bepaalde maatregelen uit deze groep dragen daar wel positief toe bij. (maatregel 2_001 tem 2_010)
  - Autoriteit: Vlaamse en federale overheid
  - Stand van zaken ivm implementatie: Completed
  - Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
  - Reden van de substantiële vertraging:
  - Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is: De reguleringskosten die deze basismaatregelen met zich meebrengen (bv. kosten voor de studies voor de analyse, beoordeling, berekening of onderbouwing van de maatregelen inzake kostenterugwinning, evenals de kosten van de inning en facturatie via deze instrumenten) worden gefinancierd vanuit reguliere middelen.
  - EU financiering: Not applicable

3.2 Art11.3.c: Efficient Water Use

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 3 ivm duurzaam watergebruik: Gedragsverandering, technologische aanpassingen, een prijs- en heffingenbeleid gericht op zuinig verbruik en het gebruik van alternatieve waterbronnen zijn noodzakelijk. Met het oog op de beleidsevaluatie en verdere sturing worden relevante data verzameld, wordt kennis uitgebreid en worden beleidsindicatoren ontwikkeld. De prijs van water kan een instrument zijn om de gebruikers tot duurzaam watergebruik aan te zetten. Daarenboven is het een instrument om de werkelijke kost – zowel de private als de milieu- en hulpbronkosten – door te rekenen (zie groep 2) aan de gebruiker. (maatregel 3_001 tem 3_003)
  - Autoriteit: Vlaamse overheid
  - Stand van zaken ivm implementatie: On-Going
  - Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
  - Reden van de substantiële vertraging:

- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is: De financiering van de maatregelen 3_001 en 3_002 wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten. De financiering van maatregel 3_003 is verzekerd en wordt grotendeels door de doelgroep zelf gedragen.
- EU financiering: Not applicable

3.3 Art 11.3.d: Protection Water Abstraction

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 4A en 4B ivm beschermde en waterrijke gebieden grond- en oppervlaktewater: Deze maatregelen omvatten o.a. het toepassen van de decretaal vastgelegde beperkingen binnen de drinkwaterbeschermingszones. Ook is het aangewezen om nog niet bebouwde zones in waterconserveringsgebied met de gewestplanbestemming woongebied of industriegebied ook in de toekomst te vrijwaren van bebouwing/verharding. Een evaluatie van het effectief huidig bodemgebruik en van mogelijke alternatieve bestemmingen in deze zones is noodzakelijk. (maatregel 4A_001 en 4B_001)
- Autoriteit: Vlaamse en lokale overheden
- Stand van zaken ivm implementatie: On-going
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
De financiering i.v.m. de toepassing van de maatregel 4A_001 is verzekerd en wordt volledig door de doelgroepen gedragen. De financiering van de controle van het toepassen van maatregel 4A_001 wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de bevoegde autoriteiten (wat betreft de controle op de toepassing). De financiering van de maatregel 4B_001 wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten.
- EU financiering: Not applicable

3.4 Art 11.3.e: Controls Water Abstraction

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 5A ivm grondwaterkwantiteit: De maatregelen zijn in de eerste plaats gericht op het voorkomen van kwantiteitsproblemen (en kwaliteitsproblemen voor zover ze gelinkt kunnen worden aan overbemaling), daarnaast worden probleemzones gestabiliseerd, verbeterd en waar mogelijk hersteld. Hierbij wordt het vergunningen- en heffingenbeleid afgestemd op de draagkracht van het systeem. (maatregel 5A_001 tem 5_004)
- Maatregelen uit groep 5B ivm oppervlaktewaterkwantiteit: Om beter te kunnen inspelen op de uiteenlopende vragen met betrekking tot waterbeheersing, wordt gestreefd naar een grotere differentiatie in het peilbeheer. Zo kan een meer flexibel, dynamisch peilbeheer worden bereikt door in kleinere peilgebieden te werken waardoor het peilbeheer beter op de plaatselijke behoeften afgesteld kan worden. Actief peilbeheer impliceert dat via constructies (drempels, stuwen, sluisen,...) of via een aangepaste waterloopstructuur de waterpeilen actief ingesteld worden in functie van een bepaald doel: ecologie, scheepvaart en/of watervoorziening. (maatregel 5B_001 tem 5B_003 en 5B_012)
- Autoriteit: Vlaamse overheid
- Stand van zaken ivm implementatie: On-going
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
De financiering van de maatregelen inzake grond- en oppervlaktewaterkwantiteit wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/budgetten van de bevoegde autoriteiten.
- EU financiering: Not applicable

3.5 Art 11.3.f: Recharge Augmentation Groundwaters

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- De regelgeving is uitgewerkt in Vlarem I bijlage 1 rubriek 54 : Kunstmatig aanvullen van grondwater anders dan 52 en 53.7. Enkel water dat voldoet aan de milieukwaliteitsnormen voor grondwater, bedoeld in artikel 2.4.1.1 (Vlarem II), mag worden gebruikt voor het kunstmatig aanvullen van grondwater.
- Autoriteit: Vlaamse overheid
- Stand van zaken ivm implementatie: Completed
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is: De financiering van het uitwerken van regelgeving wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/budgetten van de bevoegde autoriteiten.
- EU financiering: Not applicable

3.6 Art 11.3.g: Point Source Discharges

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 7A ivm verontreiniging grondwater: Voor een 3-tal grote puntbronnen, wordt op de vestiging een bodemsaneringsproject opgesteld waarbij saneringsmaatregelen worden beschreven om de bodemverontreiniging aan te pakken. Bodemvreemd materiaal wordt verwijderd en het grondwater wordt onttrokken om verdere verspreiding van de verontreiniging te voorkomen.(maatregel 7A_012)
- Maatregelen uit groep 7B ivm verontreiniging oppervlaktewater: Deze maatregelen focussen hoofdzakelijk op het terugdringen van de industriële verontreiniging, het afstemmen van de afvalwaterlozingen op de draagkracht van het watersysteem en het verder saneren van het centraal gebied en buitengebied (inclusief het verbeteren van het rendement van de waterzuiveringsinfrastructuur) (maatregel 7B_001 tem 7B_003, 7B_005 tem 7B_008, 7B_011, 7B_023 tem 7B_026)
- Maatregelen ivm groep 9 ivm handhaving. Doeltreffende milieuhandhaving geldt als het sluitstuk van een goed milieubeleid. (maatregel 9_001)
- Autoriteit: De meeste maatregelen worden geïnitieerd door de Vlaamse overheid. Voor andere maatregelen zoals de verdere uitbouw van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur nemen de gemeenten en de rioolbeheerders (% gesubsidieerd door het gewest) het initiatief.
- Stand van zaken ivm implementatie: On-going
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
De financiering van de maatregelen m.b.t. puntlozingen wordt als volgt verzekerd: Voor de puntbronnen grondwater worden de maatregelen gefinancierd volgens een overeenkomst tussen de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij en Umicore. De financiering i.v.m. de vergunningverlening wordt volledig gedragen door de doelgroep industrie. Wat de gemeentelijke investeringsprogramma's betreft wordt een deel van de kosten verbonden aan de uitbouw van het rioleringsstelsel door de gemeenten en rioolbeheerders door het Vlaamse Gewest gesubsidieerd. Het niet gesubsidieerde deel dient door de uitvoerder zelf gefinancierd te worden en komt meestal uit de algemene middelen van de gemeenten of uit de gemeentelijke saneringsbijdragen en – vergoedingen die worden geïnd. De financiering van de opmaak van de zoneringsplannen wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/budgetten.
- EU financiering: Not applicable

3.7 Art 11.3.h: Pollutants Diffuse

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 7A ivm verontreiniging grondwater: Deze maatregelen hebben als doelstelling het terugdringen van de grondwaterverontreiniging door het tegengaan van het overmatig inspoelen van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen in de bodem en het grondwater en door het tegengaan van de uitbreiding van verzilting in het grondwater. (maatregel 7A_001 tem 7A_011)
  - Maatregelen uit groep 7B ivm verontreiniging oppervlaktewater: Deze maatregelen focussen hoofdzakelijk op het terugdringen van de verontreiniging afkomstig van de landbouwsector door nutriënten- en gewasbeschermingsmiddelengebruik. Maar ook andere bronnen kunnen verontreiniging veroorzaken. Sensibilisatie van burgers met betrekking tot het gebruik van milieuvriendelijke producten en de afbouw van het gewasbeschermingsmiddelengebruik door openbare besturen en burgers en industrie blijft noodzakelijk. (maatregel 7B_012 tem 7B_021)
- Autoriteit: Vlaamse overheid
  - Stand van zaken ivm implementatie: On-going
  - Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
  - Reden van de substantiële vertraging:
  - Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
Het uitvoeren van een aangepast vergunningenbeleid wordt verzekerd en gefinancierd door de reguliere personeelsbezetting/budgetten van de bevoegde administraties. Wat de specifieke maatregelen uit het Programma voor Plattelandsontwikkeling betreft wordt het Europees aandeel vastgelegd bij de start van de programmaperiode. In het kader van het informeren en sensibiliseren van de landbouwsector i.v.m. nutriënten en gewasbeschermingsmiddelengebruik bestaat de financiering van demonstratieprojecten deels uit EU-cofinanciering (PDPO II) en deel financiering vanuit Vlaamse overheid.
  - EU financiering: Rural development

3.8 Art 11.3.i: Adverse Impact

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 4B ivm beschermde en waterrijke gebieden oppervlaktewater: Deze maatregelen zijn erop gericht om de kwaliteit van deze beschermde gebieden te behouden of verder te ontwikkelen (4B_002 tem 4B_004)
  - Maatregelen uit groep 6 mbt voorkoming van overstromingen: Bepaalde basismaatregelen hebben betrekking op het inventariseren van de bestaande situatie en het gebiedsgericht inschatten en beperken van het bestaande overstromingsrisico. Het vasthouden van hemelwater om piekdebieten te vermijden adhv waterconserverings- en waterbergingsgebieden maar ook het herwaarderen van het grachtensysteem is noodzakelijk. In het Sigmaplan en de bekkenbeheerplannen werden reeds een aantal acties geformuleerd. Verder zijn ook onderhoudswerken belangrijk om de afvoer van water te verzekeren. Voor sommige bebouwde zones, is de uitbouw van een adequaat observatie- en waarschuwingssysteem noodzakelijk. Ook het aanpassen van het rampenplan bij wateroverlast hoort hieronder. Het voorkomen van overstromingen vanuit zee is zeker omwille van de klimaatwijziging een belangrijk aandachtspunt. (6_001 tem 6_004, 6_006 tem 6_016)
  - Maatregelen uit groep 8A ivm hydromorfologie: Deze maatregelen hebben betrekking op het behoud en herstel van natuurlijke waterflora en visfauna en het structuurherstel van waterlopen (8A_001 tem 8A_010)
  - Maatregelen uit groep 8B: De problematiek van de waterbodems hangt nauw samen met de problematiek van bagger- en ruimingsspecie (coördinatie via Sectoraal Uitvoeringsplan Bagger- en Ruimingsspecie). Het is de bedoeling om op termijn te komen tot 2 trendbreuken, op het gebied van preventie én het behandelen en storten. Doordat er een tekort is aan gegevens omtrent bronnen van sediment, gedetailleerde speciebalansen, marktevoluties inzake behandeling en verwerking, enz. zal het noodzakelijk zijn het beleid gaandeweg procesgericht en inhoudelijk bij te sturen en flexibel om te springen met de vergaarde kennis (8B_001 tem 8B_014)
- Autoriteit: Vlaamse en lokale overheden

- Stand van zaken ivm implementatie: On-going
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
De financiering van de maatregelen inzake beschermde en waterrijke gebieden oppervlaktewater en hydromorfologie wordt voor wat de planning en opvolging betreft grotendeels verzekerd door de reguliere personeelsbezetting en voor wat de investeringen betreft door de meerjarenbegroting. De maatregelen inzake overstromingen worden deels gefinancierd vanuit reguliere personeelsbezettingen en budgetten, deels op projectmatige basis door de EU (50%). Voor de maatregelen inzake waterbodems staan de waterbeheerders in voor de financiering.
- EU financiering: LIFE+, cohesion, other

3.9 Art 11.3.j: Pollutants Direct Groundwater

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- De regelgeving is uitgewerkt in Vlarem I bijlage 1 rubriek 52 : Lozingen in grondwater. §2.2° uit Vlarem II : Artikel 4.3.1.2. § 1. Lozingen van stoffen van lijst I van bijlage 2B. Elke lozing van stoffen van lijst I van bijlage 2B in het grondwater is verboden. Handelingen, zoals bedoeld in de rubrieken 52.1.1.3°, 52.1.2. en 52.2.3° waarbij de vermelde gevaarlijke stoffen worden verwijderd of met het oog op hun verwijdering worden gestort, kunnen slechts vergund worden overeenkomstig het bepaalde in art. 2.4.1.1. en mits alle technische voorzorgsmaatregelen zijn getroffen opdat de stoffen geen aquatische systemen kunnen bereiken of schade kunnen veroorzaken aan andere ecosystemen. § 2. Lozingen van stoffen van lijst II van bijlage 2B. 1° elke directe lozing van stoffen van lijst II van bijlage 2B is verboden. 2° stoffen van lijst II van bijlage 2B kunnen slechts in het grondwater worden geloosd mits alle vereiste voorzorgsmaatregelen zijn getroffen opdat deze lozing: a) de gezondheid van de mens of de watervoorziening niet in gevaar kan brengen; b) het leven en de ecosystemen in het water niet kan schaden; c) een ander rechtmatig gebruik van het water niet kan hinderen.
- Autoriteit: Vlaamse overheid
- Stand van zaken ivm implementatie: Completed
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
De financiering van het uitwerken van regelgeving wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/budgetten van de bevoegde administraties
- EU Financiering: Not applicable

3.10 Art 11.3.k: Surface Priority Substances

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 7B ivm verontreiniging oppervlaktewater: Bij de bepaling van de vergunde lozingsvoorwaarden worden o.a. de volgende uitgangspunten gehanteerd: Iedere lozing van gevaarlijke stoffen wordt conform de regels van richtlijn 2006/11/EG (voorheen richtlijn 76/464/EEG) vergund. En alle lozingen van gevaarlijke stoffen in concentraties boven de milieukwaliteitsnorm (MKN) worden specifiek opgenomen in de vergunning (zomet zomet zijn ze verboden). Hierbij wordt het principe van de afstemming op de draagkracht en sanering aan de bron gehanteerd. Ten slotte zijn er binnen Europa in het kader van de harmonisatie van de interne markt, voor een 50-tal stoffen gebruiks- en marktbeperkingen uitgevaardigd (richtlijn 76/769/EG en aanpassingen). Tevens is er een Europees geldend verbod op productie en gebruik van 16 persistente stoffen (verordening 850/2004/EG). Een gebruiks- en/of marktbeperking pakt de verspreiding van een gevaarlijke stof, rechtstreeks aan de bron aan. Het bestaande beleid inzake gevaarlijke stoffen (gebruiks- en marktbeperkingen) wordt vanuit de federale overheid aangestuurd. Maatregelen met betrekking tot productbeleid zijn een federale bevoegdheid. Vlaanderen voert, complementair hieraan, een gewestelijk stofbeleid, dat voornamelijk bestaat uit het opvolgen van de dossiers en het voeren van overleg met de

federale overheid. (maatregel 7B_009, 7B_010 en 7B_022 hebben niet enkel betrekking op prioritair stoffen, ook andere gevaarlijke stoffen worden hierdoor gevat.)

- Autoriteit: Vlaamse overheid
- Stand van zaken ivm implementatie: On-going
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is:
De vergunningverlening zelf wordt door de reguliere personeelsbezetting van de Vlaamse overheid verzekerd. De hieruit voortvloeiende kosten worden volledig door de doelgroep industrie gedragen.
- EU financiering: Not applicable

3.11 Art 11.3.I: Accidental Pollution

BESchelde_VL / BEMaas_VL

Basismaatregel(en):

- Maatregelen uit groep 7B ivm verontreiniging oppervlaktewater: Preventieve maatregelen voor het vermijden van calamiteiten en het beperken van de gevolgen (maatregel 7B_004)
- Autoriteit: Vlaamse overheid
- Stand van zaken ivm implementatie: On-going
- Substantiële vertraging bij 'not started' of 'on-going': No
- Reden van de substantiële vertraging:
- Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is: De doelgroep industrie draagt de financiële lasten.
- EU financiering: Not applicable

4 Aanvullende maatregelen (kaderrichtlijn Water, art. 4 en 5)

Voor de aanvullende maatregelen werd volgende informatie gerapporteerd op maatregelniveau:

Wat : Info per aanvullende maatregel
Aanvullende maatregel
Autoriteit die verantwoordelijk is voor goedkeuring/uitvoering van de maatregel
Stand van zaken ivm implementatie: niet begonnen / in uitvoering / voltooid
Substantiële vertraging enkel bij 'niet begonnen' of 'in uitvoering'? ja / neen
Korte samenvatting mbt reden van de substantiële vertraging
Korte samenvatting hoe de financiering verzekerd is
EU Financiering: het type van Europees fonds (structureel / cohesie, plattelandsontwikkeling, visserij, LIFE+, onderzoek en innovatie, andere)

4.1 Informatie voor elke aanvullende maatregel

Nr Maatregel	Titel Maatregel	Initiatief nemer	Uitvoeringsfase	Vertraging ?	Verantwoording Vertraging of niet begonnen	EU Financiering ?	Welke EU financiering?	Omschrijving Financiering
2_011	Transparantie verwerven in de private kosten (investerings- en exploitatiekosten) en milieu- en hulpbronkosten voor de productie en distributie van (drink-)water en in de verdeling van de kosten over de gebruikssectoren	VMM	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_012	Concrete invulling van de controlebevoegdheid inzake drinkwaterprijzen	VMM	In uitvoering	WAAR	Politieke beslissing	ONWAAR		Financiering is onduidelijk. Middelen van de dienst Reguleringsinstantie zijn beperkt en het is niet duidelijk of deze middelen voldoende zijn. Vraag is of bij regionalisering middelen van het federale niveau overkomen.
2_013	De federale overheid aansporen om een taks in te stellen op de aankoop van bepaalde producten (zoals bijvoorbeeld pesticiden) waarvan de opbrengst gebruikt kan worden om de meerkost ten gevolge van de aanwezigheid van deze producten in het oppervlakte- of grondwater voor de drinkwaterbereiding te compenseren.	geen initiatiefnemer	Niet begonnen	ONWAAR	Geen trekker	ONWAAR		De financiering is niet verzekerd.

2_014	Afschaffen van de vrijstelling van heffing op oppervlaktewaterverontreiniging voor openbare waterzuiveringsinfrastructuur	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Het nut van de maatregel is onduidelijk - is ofwel bovendien een broekzak-vestzak-operatie voor de Vlaamse overheid ofwel wordt de kostprijs van de waterzuivering nog verder opgetrokken. Zal op ecologisch vlak weinig bijdragen aan de verbetering van de waterkwaliteit	ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_015	Bepaling van de redelijke bijdrage in de kosten van de bovengemeentelijke sanering en verdeling van de kosten over de gebruikssectoren volgens een nog te bepalen scenario.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_016	Transparantie verwerven in de private kosten (investerings- en exploitatiekosten) en milieu- en hulpbronkosten voor de inzameling en zuivering van afvalwater op gemeentelijk niveau en in de verdeling van de kosten over de gebruikssectoren op basis van de rapporteringsstructuur.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting

2_018	<p>Gemeenten en rioolbeheerders stimuleren tot een verdere benutting van de mogelijkheid om de gemeentelijke saneringsbijdrage/-vergoeding te vragen aan haar inwoners voor de uitbouw en het onderhoud van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur en tot het waar mogelijk vervangen van de nog bestaande rioolbelastingen door een gemeentelijke bijdrage/vergoeding. Ook moet de behoefte aan extra middelen geëvalueerd worden in relatie tot de benodigde investeringen in het kader van de uitvoering van de zoneringsplannen en het beheer en de vervanging van de bestaande infrastructuur.</p>	VMM	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		<p>De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting</p>
2_019	<p>Evaluatie op basis van inzichten in milieu- en hulpbronkosten van de huidige tariefstructuur van de retributie op watervang (captatievergoeding) enerzijds en de mogelijkheden voor het invoeren van captatievergoedingen voor onbevaarbare waterlopen en captaties kleiner dan 500 m³ anderzijds.</p>	W&Z, DS en VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		<p>De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting</p>

2_020	De federale overheid aansporen om een taks in te stellen op de aankoop van bepaalde producten (zoals bijvoorbeeld pesticiden) waarvan de opbrengst gebruikt kan worden om de meerkost ten gevolge van de aanwezigheid van deze producten in het oppervlakte- of grondwater voor de eigen waterwinning te compenseren.	geen initiatiefnemer	Niet begonnen	ONWAAR	Geen trekker	ONWAAR		De financiering is niet verzekerd.
2_021	Afschaffen van de vrijstelling van heffing op grondwaterwinning voor grondwaterwinningen van minder dan 500 m ³ per jaar.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Eind 2011 werd nav de afschaffing van de minimumheffing van de heffing op grondwaterwinning bekeken om de vrijstelling af te schaffen. Deze mogelijkheid werd echter niet weerhouden. Niet gerealiseerd, blijft mogelijke optie voor de toekomst.	ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_022	Verder optimaliseren van de gebiedsfactor en invoeren van een gedifferentieerde laagfactor bij de heffing op grondwaterwinning	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_023	Aanpassing van de heffingsregeling inzake oppervlaktewaterverontreiniging	VMM	In uitvoering	WAAR	Bijkomend onderzoek / politieke beslissing	ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_024	In kaart brengen van de concrete invulling van sociale, economische en ecologische correcties van alle waterdiensten.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting
2_025	Vereenvoudiging van de instrumenten die voor kostentoerekening gebruikt worden	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting

3_004	Bestuderen en waar relevant invoeren van een progressieve tariefstructuur drinkwater	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting.
3_005	Opname drinkwaterinfrastructuur (hoofdtransportleidingen) in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.	RO	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door de betrokken doelgroep en Vlaamse Overheid
3_006	Locatiespecifiek onderzoek naar de mogelijkheden voor de omschakeling naar oppervlaktewater als alternatieve waterbron voor de productie van drinkwater en/of ander water (landbouw, industrie): sanering waterlopen.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	opstart was gepland in de loop van 2012	ONWAAR		onduidelijk. Sommige bedrijven zijn reeds omgeschakeld met eigen middelen.
3_007	Locatiespecifiek onderzoek naar de mogelijkheden voor de omschakeling naar oppervlaktewater als alternatieve waterbron voor de productie van drinkwater en/of ander water (landbouw, industrie): evaluatie beleid en wetgeving	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget van betrokken overheden
3_008	Verdrag nastreven met bovenstroomse landen en gewesten betreffende de grensoverschrijdende kwantitatieve problematiek binnen het Schelde- en Maasstroomgebiedsdistrict	CIW	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget van betrokken overheden en instanties
3_009	Opzetten van sensibilisatiecampagnes voor het stimuleren van duurzaam watergebruik (inclusief opvang en gebruik hemelwater) bij de bevolking, bedrijven en overheden	BD LV, Dep LNE, VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid

3_010	Evaluëren en coördineren van milieu-educatieve pakketten met het oog op duurzaam watergebruik	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door jaarlijkse werkingsuitgaven VMM.
3_011	Onderzoek naar en het optimaal gebruik van alternatieve waterbronnen in de verschillende procesonderdelen en sectoren (gelinkt aan de vereiste kwaliteit - hoogwaardig vs. laagwaardig)	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Is gelinkt aan de uitvoering en het resultaat van 5A_016 (zie ook 3_034)	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget van betrokken overheden en eventueel betrokken doelgroep
3_012	Uitvoeren van wateraudits bij bedrijven: methodiek	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de VMM interne werkingskost.
3_013	Uitvoeren van wateraudits bij bedrijven: verankering in vergunningsprocedure	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_014	Evaluëren en coördineren van concrete projecten gericht op de distributie en het gebruik van laagwaardig water: mogelijkheden voor subsidieregeling	VMM en BD LV	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_015	Evaluëren en coördineren van concrete projecten gericht op de distributie en het gebruik van laagwaardig water: subsidieregelingdecreet	VMM en BD LV	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_016	Duurzaam watergebruik - wateraudit - bij nieuwbouw, herbouw of verbouwing	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Reguliere begroting
3_017	Afkoppeling en optimaal gebruik hemelwater bij bedrijven: dataverzameling	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget VMM (actie is een onderdeel van de globale herziening van AVOS)

3_018	Afkoppeling en optimaal gebruik hemelwater bij bedrijven: projectmatige aanpak van de eventueel versnelde uitbouw gescheiden rioleringsstelsel voor afvoer van hemelwater door gemeenten (met bijkomende financiële steun Vlaamse Gewest en eventueel andere financieringsmechanismen)	VMM/RWO/LN E	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt deels via subsidiering door de Vlaamse overheid verzekerd. De andere uitgaven worden door gemeenten en provincies gedragen.
3_019	Afkoppeling en optimaal gebruik hemelwater bij bedrijven: sectorgerichte evaluatie	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	De AVOS databank is nog niet aangepast.	ONWAAR		De uitgaven worden door Vlaamse overheid en betrokken industriële sectoren gedragen.
3_020	Afstemming Ruimtelijke Ordening - spaarbekkens voor (individuele / collectieve) alternatieve watervoorziening	RO	Niet begonnen	ONWAAR	Pas in 2012 toegekend aan deze contactpersonen en initiatiefnemers.	ONWAAR		Reguliere begroting
3_021	Kwantificeren lekverliezen in het drinkwaterdistributienet: openbaar distributienet	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door de betrokken doelgroep en Vlaamse Overheid.
3_022	Kwantificeren lekverliezen in het drinkwaterdistributienet: privaatileidingnet	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Geen prioriteit. Op basis van klachten kan na enkele jaren een inzicht verkregen worden of bijkomende actie nodig is. Sensibilisatie rond lekken is meegenomen in de Campagne 'goed geregeld - geld gespaard' - start oktober 2012	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid.
3_023	Inventarisatie en optimalisatie kennis watergebruik en behoeften: koppeling databanken	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten.
3_024	Inventarisatie en optimalisatie kennis watergebruik en behoeften: onderzoek sectoraal watergebruik	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	In 2013 zal voor deze maatregel een verantwoordelijke worden aangeduid.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid

3_025	Inventarisatie en optimalisatie kennis watergebruik en behoeften: historische data	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	In 2013 zal voor deze maatregel een verantwoordelijke worden aangeduid.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_026	Inventarisatie en optimalisatie kennis watergebruik en behoeften: gebruik diverse bronnen	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	In 2013 zal voor deze maatregel een verantwoordelijke worden aangeduid.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_027	Inventarisatie en optimalisatie kennis watergebruik en behoeften: toekomstige behoeften	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	In 2013 zal voor deze maatregel een verantwoordelijke worden aangeduid.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_028	Inventarisatie en optimalisatie kennis watergebruik en behoeften: capaciteitsverhogingen	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	In 2013 zal voor deze maatregel een verantwoordelijke worden aangeduid.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
3_029	Evaluatie van de mogelijkheden voor een financiële stimulans tot overschakelen op alternatieve waterbronnen: herziening en uitvoering VLIF-subsidieregeling landbouw in het kader van steun voor het overschakelen op alternatieve waterbronnen	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	De financiering van de maatregel is verzekerd. In de mate dat de middelen in het kader van het PDPOII niet volstaan wordt overgeschakeld op staatssteun. Gelet op de aard van de investering en de aantoonbare positieve milieueffecten (spaarzaam omgaan met diep grondwater) komt de steun niet in het gedrang.
3_030	Uitwerken van een geïntegreerd financieel sturend beleid	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door de reguliere kredieten/personeelsbezetting.
3_031	Het ontwikkelen van een methode voor het bepalen van de draagkracht van de grondwaterlichamen en het uitvoeren van scenarioberekeningen voor bedreigde grondwaterlichamen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM

3_032	Uitwerken van scenario's (rekening houdend met de gevolgen van klimaatsverandering) om kwantiteitsveranderingen op lange termijn te kunnen voorspellen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
3_033	Het opstellen van herstelprogramma's, op basis van o.a. de geactualiseerde grondwatermodellen, voor grondwaterlichamen met een (potentieel) slechte kwantitatieve toestand door het afstemmen van de vraag op het aanbod van grondwater.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
3_034	Bepalen van prioritaire sectoren en prioritaire toepassingen met definiëring van hoogwaardig en laagwaardig gebruik van water voor een duurzame verdeling van de zoetwaterreserves.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
3_035	Het bepalen van contingenten op basis van de draagkracht van de watervoerende lagen in grondwaterlichamen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
3_036	Het verdelen van de contingenten over bepaalde zones in grondwaterlichamen.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Eerst moet 3_035 uitgevoerd zijn	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
3_037	Het uitwerken van een aangepast vergunningenbeleid voor grondwaterlichamen in een (potentieel) slechte kwantitatieve toestand, door het afstemmen van de vraag op het aanbod van grondwater op basis van bijkomende	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden

	wetenschappelijke onderbouwing en de contingentiebepaling.							
3_038	Het aanpassen van de Vlaremwetgeving rond klasse 3 grondwaterwinningen (winningen < 500m ³ /j) met o.a. het verplichten van debietmeters voor elke winning en de mogelijkheid tot het opleggen van bijzondere voorwaarden.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden
3_039	Het aanpassen van de Vlaremwetgeving rond bemalingen met o.a. het verplichten van debietmeters voor elke winning en de mogelijkheid tot het opleggen van bijzondere voorwaarden.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Nog geen concrete uitvoering. Afhankelijk van andere wetgevende voorstellen.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden
3_040	Aanpassen van het heffingenbeleid conform kennis draagkracht grondwatersystemen, besparingsscenario's en contingentiebepaling: aanpassen van de heffingsgebieden indien nodig en aanpassen van de laag- en gebiedsfactoren	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
3_041	Bepalen van de kwantitatieve draagkracht van waterlopen: Laagwatersscenario's	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt verzekerd door jaarlijkse werkingsuitgaven VMM.
3_042	Uitwerken van laagwatersscenario's voor waterlopen: toepassen van laagwatersscenario's	W&Z	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Andere	Vlaamse overheid en Europese subsidies (Interreg 4B)

3_043	Evaluatie en eventueel verdere uitwerking van het wetgevend kader omtrent oppervlaktewateronttrekkingen door de bevoegde waterbeheerder	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.
3_044	Evaluatie op basis van inzichten in milieu- en hulpbronkosten van de huidige tariefstructuur van de retributie op watervang (captatievergoeding) enerzijds en de mogelijkheden voor het invoeren van captatievergoedingen voor onbevaarbare waterlopen en captaties kleiner dan 500 m ³ anderzijds.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Als knelpunt bij 2_019_002 staat "Eerst moet het juridisch kader herbekeken worden om een duidelijk zicht te krijgen op de bepalingen van de huidige wetgeving (deels oude wetgeving, burgerlijk wetboek,...) en in tweede instantie moet nagedacht worden over de gewenste wetgeving. Aanvang in 2011 (VMM). Voor de captatie van water uit onbevaarbare waterlopen is momenteel geen vergunning of melding vereist. Concreet betekent dit dat er geen zicht is op de captatie uit onbevaarbare waterlopen. Momenteel is een besluit in voorbereiding met als doel vergunning/melding verplicht te maken. (zie 3_043_002 en 5B_011)	ONWAAR		Financiering verzekerd voor budget van betrokken overheden.

4A_002	In uitvoering van het verplicht opstellen van drinkwaterveiligheidsplannen (herziening drinkwaterrichtlijn) het evalueren en bijsturen van de afgebakende drinkwaterbeschermingszones in combinatie met de ontwikkeling van een operationeel monitoringsnetwerk ter ondersteuning van de watervoorziening voor openbaar waterdistributienetwerk rekening houdend met de bestaande grondwatermeetnetten zoals beschreven in het monitoringsprogramma	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door de betrokken doelgroep en Vlaamse Overheid.
4A_003	Het verder op punt stellen van de afbakening van grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen, de aanduiding van deze gebieden en het formuleren van doelstellingen voor deze gebieden	ANB en VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
4A_004	Opstellen van een aangepast beleid en specifieke actieprogramma's van oppervlakte- en grondwaterbeheer in de omgeving van grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen voor het verder ontwikkelen en beschermen van deze systemen, o.a. door middel van te ontwikkelen lokale grondwatermodellen en ecohydrologische studies	ANB en VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Is afhankelijk van maatregel 4A_003	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
4A_005	Opstellen van bijkomende acties in beschermingszones van drinkwaterwinningen, met speciale aandacht voor de	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid en betrokken doelgroep

	handhaving.							
4A_006	Het opstellen van een code van goede praktijk voor preventieve maatregelen om de verontreiniging door gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen binnen de drinkwaterbeschermingszones.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Wachten op definitieve goedkeuring wetgevend kader, aanpassingen betreft pesticiden in de besluiten grondwaterwingsgebieden en beschermingszones.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
4B_007	Afstemmen van het waterbeheer in Speciale Beschermingszones en waterrijke gebieden op de instandhoudingsdoelstellingen	ANB	In uitvoering	WAAR	Prioriteit gegeven aan wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010; gebiedsgerichte verfijning doelstellingen is lopende.	ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen
4B_008	Optimalisatie waterhuishouding in Beschermde gebieden door het tegengaan van verdroging in verdrogingsgevoelige zones.	ANB	In uitvoering	WAAR	Prioriteit gegeven aan wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010; gebiedsgerichte verfijning doelstellingen is lopende.	ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen
4B_009	Uitvoering stappenplan om de milieudoelstellingen in beschermde gebieden drinkwater (oppervlaktewater) te bereiken.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.
4B_010	Binnen de beschermingszones drinkwater (grond- en oppervlaktewater) een aangepast (verstrengd) beleid voeren om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen (verlaging niveau van zuivering).	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.

4B_011	Preventieve maatregelen tegen verontreiniging door gewasbeschermingsmiddelen binnen beschermde gebieden opleggen; de maatregelen baseren op bestaande richtlijnen zoals deze uit het Topps-project.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen
4B_012	Uitwisseling van informatie verplichten tussen drinkwatersector, overheid en fabrikanten van gewasbeschermings- en aanverwante middelen.	VMM	Niet begonnen	WAAR	Een uitwisseling van informatie tussen drinkwatersector en overheid bestaat reeds. Dit wordt uitgebreid via de opmaak van de brondossiers. Aspecten van probleemstoffen in het ruwe water wordt meegenomen bij de erkenning van nieuwe gewasbeschermingsmiddelen. De noodzaak om daarnaast nog een bindend wettelijk kader uit te werken, moet nog onderzocht worden.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.
4B_013	Een verstrengd en curatief handhavingsbeleid voeren in de beschermde gebieden drinkwater, parallel met een intensieve sensibilisering en communicatie	VMM, dep LNE, VLM en BD LV	Niet begonnen	WAAR	Onduidelijk wie het initiatief moet nemen om deze actie op te starten.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.
4B_014	Prioritaire aanpak van overstorten ter hoogte van beschermde gebieden	VMM	Niet begonnen	WAAR	Prioriteit gegeven aan wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010; evaluatie via gegevens overstortenmeetnet is lopende.	ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen
4B_016	Prioritaire sanering van vervuilde waterbodems ten behoeve van beschermde soorten of de instandhouding van beschermde habitats: Uitvoering voorzien tijdens de	ANB	Niet begonnen	WAAR	Prioriteit gegeven aan maatregelen wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010.	ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen

	eerste planperiode							
4B_018	De opmaak van risicoanalyses voor oppervlaktewaterwingebieden waarbij aangepaste normen en specifieke maatregelen in drinkwaterwingebieden voorbereid worden	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.
5A_005	Updaten van de stijghoogtekaarten voor de verschillende grondwaterlichamen op regelmatige tijdstippen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_006	Opstellen van een nieuwe methode voor de trendbepaling van de kwantiteit van het grondwater op korte en lange termijn, rekening houdend met klimatologische variaties.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_007	Uitwerken van scenario's (rekening houdend met de gevolgen van klimaatsverandering) om kwantiteitsveranderingen op lange termijn te kunnen voorspellen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_008	Actualiseren en tijdsafhankelijk maken van regionale kwantiteitsmodellen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
5A_009	Het verfijnen van de kwantiteitscriteria en beslissingsbomen voor het bepalen van de kwantitatieve toestand van de grondwaterlichamen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM

5A_010	Het ontwikkelen van een methode voor het bepalen van de draagkracht van de grondwaterlichamen en het uitvoeren van scenarioberekeningen voor bedreigde grondwaterlichamen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_011	Het opstellen van waterbalansen voor de verschillende grondwaterlichamen en interactie met oppervlaktewater begroten.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_012	De eventuele interactie tussen grondwater en oppervlaktewater verwerken in modellen en het bepalen van de baseflow (en de minimaal vereiste) van de rivieren.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	noodzakelijke data moeten eerst up to date gebracht worden	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget Vlaamse Overheid
5A_013	Het opstellen van herstelprogramma's, op basis van o.a. de geactualiseerde grondwatermodellen, voor grondwaterlichamen met een (potentieel) slechte kwantitatieve toestand door het afstemmen van de vraag op het aanbod van grondwater.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_014	Het bepalen van de oorzaak van de kwantitatieve slechte toestand van MS_0200_GWL_2 en het opstellen van een mogelijk herstelprogramma.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_015	Het bepalen van contingenten op basis van de draagkracht van de watervoerende lagen en het verdelen van de contingenten over bepaalde zones in grondwaterlichamen.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM

5A_016	Bepalen van prioritaire sectoren en prioritaire toepassingen met definiëring van hoogwaardig en laagwaardig gebruik van water voor een duurzame verdeling van de zoetwaterreserves.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_017	Het uitwerken van een aangepast vergunningenbeleid voor grondwaterlichamen in een (potentieel) slechte kwantitatieve toestand, door het afstemmen van de vraag op het aanbod van grondwater op basis van bijkomende wetenschappelijke onderbouwing en de contingentenbepaling.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Voorlopig wachten op de wetenschappelijke basis en contingentbepaling.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_018	Aanpassing van de laag- en gebiedsfactoren bij grondwaterheffing voor grondwaterlichamen (of delen daarvan) in (potentieel) slechte kwantitatieve toestand.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
5A_019	Het aanpassen van de Vlarem-wetgeving rond klasse 3 grondwaterwinningen (winningen < 500m ³ /j) en bemalingen met o.a. het verplichten van debietmeters voor elke winning en de mogelijkheid tot het opleggen van bijzondere voorwaarden.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden
5A_020	Het aanpassen van de vergunningsvoorwaarden van Vlarem II o.a. voor het opnemen van sectorale voorwaarden voor koude-warmte opslag ed.	VMM	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden

5A_021	Verdrag nastreven met landen en gewesten betreffende de grensoverschrijdende kwantitatieve problematiek binnen het Schelde- en Maasstroomgebiedsdistrict	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Zou moeten gebeuren in de Internationale Schelde- en Maascommissie of via bi- of trilaterale gesprekken. Nog niet ter sprake gekomen.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget van de betrokken overheden en instanties
5A_022	Het opstellen van een code van goede praktijk voor infiltratie.	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	De uitwerking van deze actie is pas gepland na 2012.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden
5B_004	Peilinfrastructuur verder automatiseren op de waterwegen en de onbevaarbare waterlopen.	VMM en WL	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM-middelen en regulier personeel)
5B_005	Het actief peilbeheer verder ontwikkelen met aandacht voor de verschillende watergebruiken	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM-middelen en regulier personeel)
5B_006	Het uitwerken van laagwaterstrategieën op de waterlopen van 1ste en 2de categorie	VMM en nv De Scheepvaart	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Andere	Reguliere middelen Vlaamse Overheid en Europese subsidies (Interreg 4B)
5B_007	Door middel van overleg en akkoorden de grensoverschrijdende kwantitatieve problematiek van de waterverdeling oplossen.	VMM en W&Z en DS	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM-middelen en regulier personeel)
5B_008	Aanleg van bijkomende bergingsgebieden ten behoeve van de verbetering van het hydraulische regime van het oppervlaktelichaam	VMM en W&Z	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM-middelen en W&Z-middelen)
5B_009	Aanleg van bijkomende waterconserveringsgebieden ten behoeve van de verbetering van het hydraulisch regime van het oppervlaktewaterlichaam	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Omwille van nieuwe inzichten wordt deze actie niet uitgevoerd.	ONWAAR		nvt

5B_010	Maatregelen i.f.v. klimaatwijziging	DS, VMM, W&Z	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De acties onder deze maatregelen worden deels gefinancierd door de Vlaamse Overheid (via middelen van nv De Scheepvaart in speerpuntgebied Maas en van W&Z in relatie tot het Sigmaplan). Voor wat betreft het speerpuntgebied Maas is er ook deels financiering door Rijkswaterstaat (Nederland).
5B_011	Evaluatie en eventueel verdere uitwerking van het wetgevend kader omtrent oppervlaktewateronttrekkingen door de bevoegde waterbeheerder	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM-middelen en regulier personeel)
6_017	Uitwerken methodiek schade en risicoaanpak i.f.v. de overstromingsrichtlijn	VMM en dep.MOW	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM-middelen en regulier personeel)
6_018	Optimaliseren waterconserveringsgebieden door middel van voorwaarden voor het landgebruik	VLM	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	Voor PDPO II is er een steunaanvraag 'inrichtingsmaatregelen Kaderrichtlijn Water' gelanceerd. Eind december 2012 wordt beslist of dit effectief in PDPOIII opgenomen zal worden.
6_019	Het invoeren van een bouwverbod in nog af te baken overstromingsgebieden	RO	Niet begonnen	ONWAAR	In het SGBP wordt momenteel geen beroep gedaan op deze maatregel.	ONWAAR		De financiering zal projectspecifiek zijn. De kosten van het RUP zelf en eventuele planschadetekosten en/of onteigeningskosten zijn ten laste van de planmakende overheid. Dit kan zowel gewest, provincie als gemeentebestuur zijn. Soms wordt ook met overeenkomsten gewerkt. De projecten zelf kunnen ook gebruik maken van

								Europees geld (via life, interreg subsidiëring).
6_020	Uitvoeren van bijkomende inrichtingsmaatregelen in functie van extreme overstromingen op de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie	VMM en DS	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse Overheid (VMM en nv De Scheepvaart middelen en regulier personeel)
7A_013	Onderzoek naar de geochemische processen van het systeem m.b.v. geofysische metingen, onderzoek naar redoxgevoelige omzettingsprocessen, ouderdomsbepalingen van het grondwater en het bepalen van (goede) referentieniveaus	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd door jaarlijkse werkingsuitgaven VMM. Studie procesfactoren werd gefinancierd via budget VLM, maar staat in functie van toepassing van andere richtlijn (NRL).
7A_014	Onderzoek naar de herkomst en de evolutie van het concentratieverloop in ruimte en tijd van verschillende verontreinigende parameters in gespannen grondwaterlichamen met een slechte toestand	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd via lopende jaarlijkse werkingsuitgaven van de VMM
7A_015	Onderzoek naar de kwaliteitsdegradatie ten gevolge van overbemaling in gespannen grondwaterlichamen in slechte kwantitatieve toestand binnen het Sokkelsysteem en het Brulandkrijtsysteem	VMM	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Andere	Verzekerd door EU-subsidiëring en via eigen personeel

	(verzilting, sulfaatverspreiding)							
7A_016	Het inrichten van prioritaire risicozones voor nitraatuitspoeling zonder derogatietoepassing en de uitbouw en opvolging van een derogatiemeetnet	VLM en VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Studiekosten derogatie verzekerd door budget Vlaamse Overheid (VLM) evenals financiering CVBB.
7A_017	Onderzoek naar de verzilte delen in het Kust- en Polder Systeem m.b.v. een nieuw te installeren verziltingsmeetnet voor een nauwkeurige afbakening van de verzilte grondwaterlichamen om het vergunningenbeleid in en rond deze zones op af te stemmen	VMM	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Andere	Financiering door Vlaanderen en Prov. Zeeland (Nederland), 50% EU-subsidiëring
7A_018	Het uitwerken van een beoordelingsmethode en een trendanalyse voor de verziltingsproblematiek in het Kust- en Poldersysteem en het Sokkelsysteem	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Resultaten worden afgewacht van 5A_006 (Opstellen van een nieuwe methode voor de trendbepaling van de kwantiteit van het grondwater)	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van VMM
7A_019	Het bepalen van de herkomst van arseen, nikkel, lood en cadmium in de grondwaterlichamen die zich in een slechte chemische toestand bevinden mbt zware metalen	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd door intern budget Vlaamse Overheid (VMM en OVAM).
7A_020	Geostatistische analyses uitvoeren om per grondwaterlichaam een dekkend beeld te krijgen van de ruimtelijke spreiding van de grondwaterkwaliteit	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd via intern budget van de Vlaamse Overheid (VMM)

7A_021	Verdere afstemming met andere normerende regelgeving (milieukwaliteitsnormen oppervlaktewater, bodemsaneringsnormen, ...) en onderbouwing van achtergrondniveau's, milieukwaliteitsnormen en drempelwaarden op basis van de bekomen wetenschappelijke kennis en de monitoringresultaten	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd via intern budget Vlaamse Overheid (VMM)
7A_022	Optimalisatie van de uitvoering van risico-evaluatie bij historische verontreinigde sites door de herziening van het model Vlierhumaan	OVAM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd door budget Vlaamse Overheid (OVAM)
7A_023	Ontwikkeling en/of optimalisatie van saneringsmethoden voor bodem en grondwater verontreiniging veroorzaakt door puntbronnen	OVAM	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd door budget Vlaamse Overheid (OVAM)
7A_024	Bepaling van het optimum tussen verschillende soorten teelten en de te gebruiken types en hoeveelheden pesticiden	geen initiatiefnemer	Niet begonnen	ONWAAR	Concrete invulling voor de maatregel gepland voor na 2012	ONWAAR		Initiatiefnemer moet in 2012 nog gezocht worden. Deze moet dan ook instaan voor de verzekering van de financiering van deze actie.
7A_025	Verder onderzoeken wat de bemestingsnorm moet zijn om van de slechte chemische toestand mbt nutriënten af te raken en de resultaten omzetten in maatregelen	LNE - ALBON	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd door budget Vlaamse Overheid (VLM).

7A_026	Aanpassen van de landbouwactiviteiten aan de natuurlijke randvoorwaarden (fysische en chemische omgevingsvoorwaarden) van de omgeving op basis van wetenschappelijke onderbouwing en rekening houdend met de goede landbouwpraktijk (teeltrotatie) en bedrijfseconomische aspecten.	VLM	Niet begonnen	ONWAAR	Aanpassing wetgeving en ruimtelijk beleid noodzakelijk	ONWAAR		Verzekering financiering door de doelgroep landbouw en de betrokken overheid.
7A_027	Aanpassen van het pesticidengebruik aan de natuurlijke randvoorwaarden van de omgeving op basis van wetenschappelijke onderbouwing (uitspoeling en retentievermogen)	dep LNE	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekering financiering door de doelgroep landbouw en de betrokken overheid.
7A_028	Bemesten volgens een bemestingsadvies ter bescherming van de grondwaterlichamen	VMM en VLM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering verzekerd door de betrokken doelgroep en Vlaamse Overheid
7A_030	Voorstellen formuleren aan de federale overheid voor het uitbreiden van het verbod van de reeks producten, o.a. het verbod op het gebruik van persistente pesticiden en afbraakproducten	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Verzekerd door budget Vlaamse en Federale Overheid
7A_031	Uitwerken intergewestelijk samenwerkingsakkoord (en de bijhorende protocollen) rond open communicatie omtrent bestrijdingsmiddelen en bestrijdingsmiddelengebruik tussen producenten, gebruikers en andere belanghebbenden (o.a. drinkwatermaatschappijen)	VMM en dep. LNE?	Niet begonnen	ONWAAR	Andere prioriteiten.	ONWAAR		Financiering verzekerd door budget van de betrokken overheden en instanties

7A_032	Verder uitwerken en uitvoeren van een aangepast vergunningenbeleid voor grondwaterlichamen met een risico op verzilting door het voorkomen van de uitbreiding van verzilte gebieden op basis van de afstemming van vraag en aanbod van grondwater en bijkomende wetenschappelijke onderbouwing	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	Afhankelijk van resultaten 7A_018 (nog niet aangevangen)	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden
7A_033	Het voorkomen van de verdere verspreiding van zware metalen uit zinkassen door de verwijdering van zinkassen in de Kempen	OVAM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Terugbetaling 50% van de kosten overeenkomstig de convenant tussen OVAM en Umicore
7A_034	Het verder opstellen van sanerings- en beheersplannen om de verdere verspreiding door uitloging van de verontreiniging van de puntbronnen in Vlaanderen naar grondwater te voorkomen	OVAM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering conform de convenant OVAM-Umicore
7A_035	Het uitwerken van een aangepast vergunningenbeleid voor (delen van) grondwaterlichamen in een slechte chemische toestand voor het voorkomen van de verdere uitloging van puntverontreinigingen	OVAM (en VMM, trekker onduidelijk)	Niet begonnen	ONWAAR	Concrete invulling voor de maatregel gepland na 2012.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden
7A_036	Het terugdringen van puntlozingen van gewasbeschermingsmiddelen door een correcte erf inrichting en een correct spuitproces door sensibiliseren	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Zie 7B_034 (De demoprojecten worden door Vlaamse overheid gefinancierd. De bedrijfsbegeleiding (= € 50/bedrijf.jaar) wordt door sector gefinancierd.)

7A_037	Het uitwerken en implementeren van een code van goede praktijk met betrekking tot het zorgvuldig installeren van pompputten en peilputten	VMM	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
7A_038	Het uitwerken en implementeren van een code van goede praktijk met betrekking tot installatie van een koudewarmte pomp	VMM	Niet begonnen	ONWAAR	De uitwerking van deze actie is pas gepland na 2012.	ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de VMM
7A_039	Het aanpassen van de vergunningsvoorwaarden van Vlarem II o.a. voor het opnemen van sectorale voorwaarden voor lozingen in grondwater en voor koudewarmtepompen	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten van de betrokken overheden.
7B_027	Verder herzien sectorale voorwaarden op basis van systematische opvolging van BBT/BREF	VMM	In uitvoering	WAAR	Er zit enige vertraging op het aanpassen van de sectorale lozingsnormen. Reden hiervan is de langdurige procedure die dient doorlopen te worden vooraleer de Vlarem effectief aangepast is.	ONWAAR		Lopend beleid. De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten.
7B_028	Verder uitbouwen gestructureerd calamiteitenplan	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten.
7B_029	Uitwerken van een globaal actieplan ivm de problematiek van zwevende stof in lozing bedrijfsafvalwater/hemelwater	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Lopend beleid. De financiering van de maatregel wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten.
7B_030	De concentratienormen uit de Richtlijn Stedelijk Afvalwater (RSA) als effluentnorm toepassen voor bedrijfslozingen op oppervlaktewater	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De vergunningverlening zelf wordt door de reguliere personeelsbezetting van de Vlaamse overheid verzekerd. De hieruit voortvloeiende kosten worden volledig door de doelgroep industrie gedragen.

7B_031	Conform het reductieprogramma 2005 uitvoering geven aan de stopzetting of geleidelijke beëindiging van lozingen, emissies en verliezen (nulobjectief) voor meest gevaarlijke stoffen afkomstig van puntbronnen	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De vergunningverlening zelf wordt door de reguliere personeelsbezetting van de Vlaamse overheid verzekerd. De hieruit voortvloeiende kosten worden volledig door de doelgroep industrie gedragen.
7B_033	Erfafspoeling vermijden door een correcte erfinrichting en correct onderhouden van erf	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Andere	De financiering wordt door Europese en Vlaamse overheid VLIF-steun (= investeringssteun) verzekerd. De rest van de investeringsuitgaven en de operationele uitgaven worden door de landbouwsector gedragen.
7B_034	Vermijden van puntvervuiling door middel van sensibilisatie	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De demoprojecten worden door Vlaamse overheid gefinancierd. De bedrijfsbegeleiding (= € 50/bedrijf.jaar) wordt door sector gefinancierd.
7B_035	Installatie van spoelwatertank op spuittoestellen	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Vlaamse overheid betaalt eenmalig de keuring van spuittoestel (ongeveer € 100/keuring). De investering wordt gedragen door landbouwsector. Bij aankoop van een nieuw spuittoestel wordt VLIF-steun voorzien.

7B_044	Bemesting volgens advies	vzw CVBB, Platform onderzoek en voorlichting voor duurzame bemesting, BD LV	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	De financiering inzake advisering en voorlichting over duurzame bemesting is verzekerd door een jaarlijkse dotatie aan vzw CVBB. De financiering van het onderzoek en voorlichting over duurzame bemesting is verzekerd door een dotatie door VLM. De financiering mbt demonstratieprojecten is per project vermeld in een ministerieel besluit, de kostenverdeling van de subsidie is EU (30%) + Vlaamse overheid (70%).
7B_045	Aanvullend uitvoeren van erosiebestrijdingsdossiers (ZIE OOK 8B_015)	ALBON	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	De werken via het Erosiebesluit worden voor 75% door de Vlaamse overheid gefinancierd en voor 25% door de gemeenten. De maatregelen die via beheerovereenkomsten met landbouwers worden gerealiseerd, worden door de Vlaamse overheid en door Europa gefinancierd.
7B_046	Inzaai grasbufferstroken tussen akkers en waterlopen	VMM en VLM	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	Via de beheerovereenkomst 'Aanleg en onderhoud van grasbufferstroken' in het kader van erosiebestrijding, wordt 50% door EU (PDPOII) en 50% door Vlaamse overheid gefinancierd.

7B_048	Inzaai van een wintergroenbedekker	VLM en Beleidsdomein Landbouw en Visserij	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Structureel	De financiering mbt het stimuleren van groenbedekkers door specifieke bemestingsnormen in de graanteelt (aanpassing van regelgeving) wordt door de reguliere personeelsbezetting van de Vlaamse overheid verzekerd. MBT het stimuleren van groenbedekkers ikv pijler 1 van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is de financiering verzekerd door 100% Europese middelen uit pijler 1 van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Mbt de Actie groenbedekking ikv GMO Groenten en Fruit is er 50% co-financiering door EU - 50% door Producentenorganisatie
7B_051	Toepassen van een 1m bufferzone door realisatie van een graskant of vanggewas	VLM en BD LV	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Het opbrengstverlies van 1m bufferstrook wordt door de landbouwsector gedragen. De handhaving door Vlaamse overheid wordt door de reguliere personeelsbezetting verzekerd.
7B_052	Stimuleren IPM in land- en tuinbouw via waarnemingen en waarschuwingssystemen (w & w)	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Gedeeltelijke financiering van de waarschuwingdiensten door Vlaamse Overheid. De overige kosten worden door de landbouwsector gedragen.
7B_053	Driftreducerende maatregelen mbt gewasbeschermingsmiddelen door toepassen van vanggewassen	VLM en BD LV	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	Via de beheersovereenkomst 'Onderhoud en aanplant van hagen en heggen' wordt een gedeelte van de kosten gefinancierd.

7B_056	Uitloging metalen vanuit straatmeubilair beperken	Vlaamse overheid	Niet begonnen	WAAR	Geen initiatieven gekend bij beleidsdomein mobiliteit en openbare werken. Omvang bron is voor zover bekend niet zo groot, waardoor uitvoering maatregel niet prioritair ingeschat wordt.	ONWAAR		De financiering van de maatregel is niet verzekerd.
7B_057	Verantwoorde waterbouw door o.a. vermijden van gebruik van uitlogende bouwmetalen, gecreosoteerd hout	VMM en W&Z en DS	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Kosten voor deze maatregel zitten in reguliere budgetten voor waterbouwtechnische maatregelen.
7B_058	REACH doorvertalen in de vergunning gevaarlijke stoffen	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De vergunningverlening zelf wordt door de reguliere personeelsbezetting van de Vlaamse overheid verzekerd. De hieruit voortvloeiende kosten worden volledig door de doelgroep industrie gedragen.
7B_059	Uitbouw buitengebied via de opgedragen bovengemeentelijke projecten	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt door de Vlaamse overheid verzekerd.
7B_060	Uitbouw buitengebied via de opgedragen gemeentelijke projecten	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Door het gewest wordt een % gesubsidieerd van de kosten verbonden aan de uitbouw van het rioleringsstelsel door de gemeenten en rioolbeheerders (intercommunale, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, ...). Het niet gesubsidieerde deel dient door de uitvoerder zelf gefinancierd te worden en komt meestal uit de algemene middelen van de gemeenten of uit de gemeentelijke saneringsbijdragen en -vergoedingen die worden

								geïnd.
7B_061	Opmaak gebiedsdekkende uitvoeringsplannen	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt door de reguliere personeelsbezetting/uitgaven van de Vlaamse overheid verzekerd.
7B_064	Optimalisatie saneringsinfrastructuur in het centraal gebied	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt door de Vlaamse overheid verzekerd.
7B_065	Uitwerken van een globaal actieplan ivm de overstortproblematiek	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering van het globaal actieplan ivm de overstortproblematiek wordt verzekerd door de reguliere personeelsbezetting/kosten. De werken (m.n. het plaatsen van terugslagkleppen en een bypass in het speerpuntgebied Benedenvliet) zijn voorzien op de meerjarenbegroting.

8A_011	Behoud en herstel van een natuurlijk palingbestand in de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen door verdere implementatie van het palingbeheerplan	ANB, VMM, W&Z	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering van bepoting verzekerd via visserijfonds. Een continuering van de uitvoering van de speerpuntgebieden is voorzien in de meerjarenbegroting van W&Z. De mate waarin de uitvoering zal gebeuren is evenwel afhankelijk van de toekomstige budgettaire constraints en beleidsbeslissingen waarbinnen W&Z dient te werken.
8A_012	Wegwerken vismigratieknelpunten: te saneren tijdens eerste planperiode stroomgebiedsbeheerplan	VMM en W&Z	In uitvoering	WAAR	Prioriteit gegeven aan maatregelen wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010.	ONWAAR		Een continuering van de uitvoering is voorzien in de meerjarenbegroting. De mate waarin de uitvoering zal gebeuren is evenwel afhankelijk van de toekomstige budgettaire restricties en beleidsbeslissingen.
8A_014	Wegwerking migratieknelpunten op de oevers ter verbetering van de riviercontinuïteit voor terrestrische en semi-terrestrische soorten	W&Z	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Een continuering van de uitvoering van de speerpuntgebieden is voorzien in de meerjarenbegroting van W&Z. De mate waarin de uitvoering zal gebeuren is evenwel afhankelijk van de toekomstige budgettaire restricties en beleidsbeslissingen waarbinnen W&Z dient te werken.
8A_015	Prioritaire aanpak van overstorten ter hoogte van beschermde gebieden	VMM	Niet begonnen	WAAR	Prioriteit gegeven aan wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010; evaluatie via gegevens overstortenmeetnet is lopende.	ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen

8A_017	Prioritaire sanering van vervuilde waterbodems ten behoeve van beschermde soorten of de instandhouding van beschermde habitats: Uitvoering voorzien tijdens de eerste planperiode	ANB	Niet begonnen	ONWAAR	Prioriteit gegeven aan maatregelen wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010.	ONWAAR		Planning grotendeels via personeelskost; uitvoering investeringen afhankelijk van meerjarenbegrotingen
8A_019	Ter verbetering van de ecologische toestand of het ecologisch potentieel in een waterlichaam wordt de laterale continuïteit en/of het overstromingsregime hersteld: te realiseren tijdens deze planperiode	VMM & W&Z	In uitvoering	WAAR	Prioriteit gegeven aan maatregelen wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010.	ONWAAR		Een continuering van de uitvoering van de speerpuntgebieden is voorzien in de meerjarenbegroting. De mate waarin de uitvoering zal gebeuren is evenwel afhankelijk van de toekomstige budgettaire restricties en beleidsbeslissingen.
8A_021	Om te komen tot het goed ecologisch potentieel of een goede ecologische toestand wordt het waterlichaam geanalyseerd op hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en wordt een aangepast maatregelenpakket uitgevoerd in de waterlooptrajecten gelegen binnen Natura2000-gebied.	VMM en W&Z	In uitvoering	WAAR	Prioriteit gegeven aan maatregelen wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010.	ONWAAR		Een continuering van de uitvoering is voorzien in de meerjarenbegroting. De mate waarin de uitvoering zal gebeuren is evenwel afhankelijk van de toekomstige budgettaire restricties en beleidsbeslissingen.
8A_022	Om te komen tot het goed ecologisch potentieel of een goede ecologische toestand wordt het waterlichaam geanalyseerd op hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en wordt een aangepast maatregelenpakket uitgevoerd. Te realiseren tijdens de eerste planperiode.	VMM en W&Z	In uitvoering	WAAR	Prioriteit gegeven aan maatregelen wateroverlast nav de zware overstromingen van 2010.	ONWAAR		Een continuering van de uitvoering is voorzien in de meerjarenbegroting. De mate waarin de uitvoering zal gebeuren is evenwel afhankelijk van de toekomstige budgettaire restricties en beleidsbeslissingen.

8A_024	Om de milieudoelstellingen in een waterlichaam te bereiken wordt de recreatiedruk geïntegreerd in de draagkracht van het systeem.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering via vaste personeelskost
8B_011	De waterbodemsanering van de waterbodems, waarvan een eerste analyse heeft aangetoond dat zij zonder twijfel prioritair en duurzaam zullen zijn, en die gebaseerd zijn op de prioriteringsanalyse die is opgenomen in de eerste generatie bekkenbeheerplannen.	VMM (AOW-ARW)	Niet begonnen	WAAR	Piloot project Molse Nete werd stilgelegd (1 van de 15 te onderzoeken en te saneren waterbodems). Bedoeling was om mbv dit project in vooronderzoek, de standaardprocedure voor waterbodemonderzoek te verfijnen. Het project rond de Molse Nete is daar niet geschikt voor. Het onderzoek werd stilgelegd wegens te weinig relevante informatie en het studiebureau kon geen verdere invulling geven aan de opdracht.	ONWAAR		nvt
8B_015	Aanvullend uitvoeren van erosiebestrijdingsdossiers	ALBON	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	De werken via het Erosiebesluit worden voor 75% door de Vlaamse overheid gefinancierd en voor 25% door de gemeenten. De maatregelen die via beheerovereenkomsten met landbouwers worden gerealiseerd, worden door de Vlaamse overheid en door Europa gefinancierd.

8B_016	Verplichte maatregelen via Mid-Term Review, onteigening en bodembebruik	dep. LNE	Niet begonnen	ONWAAR	Voorrang aan stimulerende maatregelen, politieke bereidheid tot verstrengen van verplichte maatregelen. Ter info: momenteel zijn hierover onderhandelingen lopend, dus de invulling van deze maatregel mag op (korte) termijn wel verwacht worden.	ONWAAR		Bijkomende verplichtingen impliceren een verhoogde kost voor de controle op de naleving. De financiering is verzekerd door de Vlaamse overheid.
8B_017	Vlaams kenniscentrum erosiebestrijding	dep. LNE	Niet begonnen	ONWAAR	Personeelsgebrek	ONWAAR		Financiering door departement LNE.
8B_018	Inhoudelijke ondersteuning gemeenten	dep. LNE ALBON	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Financiering door departement LNE (erosiebesluit).
8B_019	Financiële ondersteuning voor onderhoud erosiebestrijdingswerken	dep. LNE - ALBON	Niet begonnen	ONWAAR	Lage prioriteit omwille van vermoedelijk lage impact (geen signalen dat er sterke nood is aan financiële ondersteuning voor onderhoud of dat dit een knelpunt vormt bij het uitvoeren van erosiebestrijdingswerken)	ONWAAR		Financiering door departement LNE (erosiebesluit).
8B_020	Uitbreiding financiële steun bij de aankoop van machines ter voorkoming van bodemerrosie	BD LV	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	De financiering van de maatregel is verzekerd. In de mate dat de middelen in het kader van het PDPOII niet volstaan wordt overgeschakeld op staatssteun. Gelet op de aard van de investering en de verwachte positieve milieueffecten (minder erosie) komt de steun niet in het gedrang.
8B_021	Wegwerken van de ruimingsachterstand en duurzaam ruimen van sediment.	VMM, MOW	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		Een continuering van de uitvoering van de speerpuntgebieden is voorzien in de meerjarenbegroting van W&Z en nv De Scheepvaart.

8B_022	De afvoercapaciteit verzekeren en duurzaam en efficiënt ruimen van sediment door het inplanten van op het sedimentvangplan opgenomen sedimentvangen en ontwateringsbekkens.	VMM	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Andere	Financiering door VMM. In het geval van ScaldWIN en ALFA-projecten naast VMM-financiering ook EU-financiering.
9_002	Opsporen van wettelijke en andere hiaten met betrekking tot handhaving/deel water en het wegwerken ervan	VMM	In uitvoering	ONWAAR		ONWAAR		De financiering wordt door de Vlaamse overheid verzekerd.
9_003	Kennis m.b.t. kosten en effecten van maatregelen, baten en disproportionaliteit verder uit te bouwen	VMM	Voltooid	ONWAAR		ONWAAR		Jaarlijks budget voorzien (financiering referentietaak voor duur beheerovereenkomst Vlaamse Regering - VITO).
9_004	Draagvlak creëren voor, faciliteren en stimuleren van de toepassing van blauwe diensten in het integraal waterbeleid op het terrein	Provincie Antwerpen, Departement Landbouw en Visserij	In uitvoering	ONWAAR		WAAR	Plattelandsontwikkeling	De financiering van het grensoverschrijdend overleg met Nederlandse Waterschap Dommel over speerpuntgebied Wamp wordt door de reguliere personeelsbezetting/uitgaven verzekerd. Wat de blauw-groene diensten betreft, is er volgende financiering voorzien: Demonstratieproject: EU – Vlaamse overheid, IWT-project 'alternatieve financiering van publieke diensten': Vlaamse overheid, Strategisch project Herk-Mombeek: Vlaamse overheid

4.2 Samenvattende informatie per maatregelengroep: het aantal maatregelen voor elke uitvoeringsfase

	Voltooid	In uitvoering	Niet begonnen	Som
Groep 2	2	8	4	14
geen vertraging	2	6	4	12
vertraging		2		2
Groep 3	2	26	12	40
geen vertraging	2	26	12	40
Groep 4A		3	3	6
geen vertraging		3	3	6
Groep 4B		6	4	10
geen vertraging		4		4
vertraging		2	4	6
Groep 5A	1	13	4	18
geen vertraging	1	13	4	18
Groep 5B		7	1	8
geen vertraging		7	1	8
Groep 6		3	1	4
geen vertraging		3	1	4
Groep 7A	2	17	7	26
geen vertraging	2	17	7	26
Groep 7B		22	1	23
geen vertraging		21		21
vertraging		1	1	2
Groep 8A		7	2	9
geen vertraging		3	1	4
vertraging		4	1	5
Groep 8B		5	4	9
geen vertraging		5	3	8
vertraging			1	1
Groep 9	1	2		3
geen vertraging	1	2		3
Totaal	8	119	43	170

5 Indicatoren (“Key Type of Measures” inclusief de link met de basismaatregelen en de aanvullende maatregelen)

5.1 Puntverontreiniging

5.1.1 Key Type of Measure 1 : Wastewater treatment plants

Construction or upgrades of wastewater treatment plants beyond the requirements of the Directive on Urban Waste Water Treatment (e.g. more advanced treatment than required in the UWWT Directive or constructions below the size threshold given in the UWWT Directive; please consider only WFD measures).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.g. Point Source Discharges (7B_023, 7B_024 en 7B_026)
- Code Aanvullende maatregel: 7B_059, 7B_060 en 7B_064
- Voorgestelde indicator door EU Com:
1.2 Number of projects/measures
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	351 (= 174 OP en 177 GIP projecten)	44 (= 10 OP en 34 GIP projecten)
Construction on-going	451 (= 101 OP en 350 GIP projecten)	80 (= 4 OP en 76 GIP projecten)
Completed	420 (= 93 OP en 327 GIP projecten)	69 (= 9 OP en 60 GIP projecten)

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator is gekwantificeerd op basis van de som van het aantal projecten binnen het bovengemeentelijke optimalisatieprogramma (OP) en het gemeentelijke investeringsprogramma (GIP) in de lopende planperiode. Een verhouding tussen de beide aantallen is er niet maar deze is er ook niet bij de opmaak van de programma's. Ter info delen we de beide gegevens ook apart mee, vb. planning on-going = 351 totaal voor SGD Schelde waarvan 174 OP en 177 GIP projecten.

5.2 Diffuse verontreiniging

5.2.1 Key Type of Measure 2 : Nutrient pollution in agriculture

Reduce nutrient pollution in agriculture beyond the requirements of the Nitrates Directive (please consider only WFD measures).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.h. Pollutants Diffuse
- Code Aanvullende maatregel: 7B_046 (Inzaai grasbufferstroken tussen akkers en waterlopen)
- Beschrijving indicator:
Lengte gebufferde waterlopen (in km)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0 km	0 km
On-going	3.184 km gebufferde waterloop	134 km gebufferde waterloop
Completed	0 km	0 km

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Via de beheerovereenkomst 'Aanleg en onderhoud van grasbufferstroken', wordt de aanleg van bufferzones langs waterlopen gestimuleerd. Hierdoor wordt de directe nutriëntenaanvoer naar oppervlaktewater en de uitspoeling van fosfor en stikstof via grondwater naar oppervlaktewater verlaagd. Voor de inschatting van de indicator wordt de overlay van de waterlopen uit de Vlaamse Hydrografische Atlas voorzien van een buffer van 5 meter met de oppervlakte van de strookvormige beheerobjecten (referentiejaar 2012).

Key Type of Measure 3 : Reduce pesticides pollution in agriculture

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel: 7B_035 (Installatie van spoelwatertank op spuittoestellen)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal spuithectare met een geïnstalleerde spoelwatertank, uitgevoerd voor de 4 belangrijkste akkerteelten (graan, aardappelen, suikerbieten en maïs)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0 ha	0 ha
On-going	116.950 ha	14.450 ha
Completed	773.050 ha	95.550 ha

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Voor de berekening van de indicator is er rekening gehouden met het aantal hectare per teelt per SGD en het gemiddeld aantal bespuitingen per ha. Eind 2012 zal er in Vlaanderen ongeveer 868.600 spuithectare met een geïnstalleerde spoelwatertank worden behandeld. Door vervanging van oude spuittoestellen naar nieuwe toestellen met een spoelwatertank, zal dit jaarlijks met 5% stijgen.

5.2.2 Key Type of Measure 4 : Remediation of contaminated sites

Remediation of contaminated sites (historical pollution including sediments, groundwater, soil).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.i. Adverse Impact (7A_012 en 8B_009)
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
4.2 Number of sites subject to measures for the remediation of contaminated sites
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	10	1
Planning on-going	5	0
Construction on-going	2	0
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator is gebaseerd op het aantal prioritair te onderzoeken saneringsprojecten voor waterbodems (14 saneringsprojecten in SGD Schelde en 1 saneringsproject in SGD Maas) en op het aantal te saneren puntbronnen voor grondwater.

5.3 Hydromorfologie

5.3.1 Key Type of Measure 5 : Improving longitudinal continuity

Improving longitudinal continuity (e.g. establishing fish passes, demolishing old dams).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel: 8A_012 (Wegwerken vismigratieknelpunten: te saneren tijdens eerste planperiode stroomgebiedsbeheerplan)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
5.1 Number of projects/measures to improve longitudinal continuity
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL

Not started	13 vismigratieknelpunten op cat.0	0
Planning on-going	15 vismigratieknelpunten op cat.1	0
Construction on-going	2 vismigratieknelpunten op cat. 1	0
Completed	6 vismigratieknelpunten op cat.1 en 2 vismigratieknelpunten op cat.0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator voor maatregel 8A_012 omvat enkel de vismigratieknelpunten van prioriteit 1. Bij de opmaak van de prioriteitenkaart is er slechts een deel van de waterlopen cat. 0 (beheerd door Waterwegen & Zeekanaal NV) en 1 (beheerd door Vlaamse Milieumaatschappij) aangeduid als prioriteit 1. Op dit netwerk liggen 38 knelpunten; allen gelegen in het stroomgebied van de Schelde (15 knelpunten liggen op cat. 0 - 23 knelpunten op cat. 1). Deze indicator bevat het aantal vismigratieknelpunten die weggewerkt zullen zijn tijdens deze planperiode.

5.3.2 Key Type of Measure 6 : Improving hydromorphology

Improving hydromorphological conditions of water bodies other than longitudinal continuity (e.g. river restoration, improvement of riparian areas, removal of hard embankments, reconnecting rivers to floodplains, improvement of hydromorphological condition of transitional waters, etc.).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja

Indicator 1: Opmaak soortbeschermingsplan 8A_003

- Type Basismaatregel: Art 11.3.i. Adverse Impact
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
6.3 Number of projects/measures to improve hydromorphological conditions
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	Er wordt momenteel een programma uitgewerkt voor 3 beschermde vissoorten.	Er wordt momenteel een programma uitgewerkt voor 3 beschermde vissoorten.
Construction on-going	Er zijn 3 programma's lopende die rechtstreeks betrekking hebben op het waterbeheer.	Er zijn 3 programma's lopende die rechtstreeks betrekking hebben op het waterbeheer.
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Deze indicator bevat de soortbeschermings- of herstelprogramma's die opgemaakt en/of uitgevoerd zijn tijdens de periode 2010-2012.

Indicator 2: Oeverbeheerplannen 8A_006

- Type Basismaatregel: Art 11.3.i. Adverse Impact
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Lengte van waterlopen waarop een oeverbeheerplan van toepassing is.
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	0	0
Construction on-going	Uitvoering lopende. In totaal gaat dit over 80 km.	Uitvoering lopende. In totaal gaat dit over 6,3 km.
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Deze indicator bevat het aantal kilometer onbevaarbare waterlopen (cat. 1) waarop een oeverbeheerplan van toepassing is voor de periode 2010-2012. Voor het oeverbeheer langs de onbevaarbare waterlopen wordt, waar dit mogelijk is, voorkeur gegeven aan niets doen of

gefaseerd maai-beheer. Maaien gebeurt dus bij voorkeur enkel op plaatsen waar de afvoerfunctie van de waterloop op een zodanige manier in het gedrang komt dat dit tot wateroverlast kan leiden. Om een betere afstemming te bekomen tussen het maai-beheer en zowel de ecologische als de hydraulische doelstellingen is de opmaak van een oeverbeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen wenselijk.

Indicator 3: Structuurherstel 8A_009

- Type Basismaatregel: Art 11.3.i. Adverse Impact
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
6.3 Number of projects/measures to improve hydromorphological conditions
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	0	0
Construction on-going	Uitvoering lopende. In totaal gaat dit over 4 projecten.	Uitvoering lopende. In totaal gaat dit over 1 project.
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Deze indicator bevat het aantal projecten met structuurherstel die uitgevoerd zijn in de periode 2010-2012.

Indicator 4: Hydromorfologische Ontwikkeling SBZ 8A_021

- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel: 8A_021 (Om te komen tot het goed ecologisch potentieel of een goede ecologische toestand wordt het waterlichaam geanalyseerd op hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en wordt een aangepast maatregelenpakket uitgevoerd in de waterlooptrajecten gelegen binnen Natura2000-gebied.)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
6.3 Number of projects/measures to improve hydromorphological conditions
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	Planning lopend voor 1 project	Planning lopende voor 2 projecten
Construction on-going	Uitvoering lopende voor 1 project.	0
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Deze indicator bevat de acties met betrekking tot hydromorfologisch herstel binnen Natura 2000-gebied, die bij het opstellen van het plan vooropgesteld werden, en momenteel in planning/uitvoering zijn.

Indicator 5: Hydromorfologische Ontwikkeling 1ste planperiode 8A_022

- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel: 8A_022 (Om te komen tot het goed ecologisch potentieel of een goede ecologische toestand wordt het waterlichaam geanalyseerd op hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en wordt een aangepast maatregelenpakket uitgevoerd. Te realiseren tijdens de eerste planperiode.)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
6.3 Number of projects/measures to improve hydromorphological conditions
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	5 projecten nog niet begonnen	0
Planning on-going	0	0
Construction on-going	Uitvoering voor 3 projecten lopende.	0
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:

Deze indicator bevat het aantal projecten met analyse van hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden binnen SBZ die uitgevoerd zijn in de eerste planperiode.

5.3.3 Key Type of Measure 7 : Improvements in flow regime

Improvements in flow regime and/or establishment of minimum ecological flow.

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: 5B_001 (Peilinfrastructuur automatiseren)
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Aantal projecten/maatregelen (incl vergunningen) mbt het verbeteren van debieten/peilen en/of verzekeren van min ecologisch debiet
- Beschrijving andere indicator:
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	0	0
Construction on-going	0	0
Completed	115	20

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator is ingeschat op basis van het aantal stuw- of regelconstructies die worden geautomatiseerd binnen de planperiode 2010-2015.

5.4 Waterkwantiteit

5.4.1 Key Type of Measure 8 : Irrigation

Water efficiency measures for irrigation (technical measures).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken?
neen
- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com: nvt
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	Nvt	Nvt
Planning on-going	Nvt	Nvt
Construction on-going	Nvt	Nvt
Completed	Nvt	Nvt

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat: nvt

5.5 Waterprijs

5.5.1 Key Type of Measure 9 : Water pricing policy measures for households

Progress in water pricing policy measures for the implementation of the recovery of cost of water services from households.

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.b. Cost Recovery Water Services
- Code Aanvullende maatregel: 2_012; 2_013; 2_014; 2_015; 2_018; 2_020; 2_021; 2_022; 2_023
- Voorgestelde indicator door EU Com:
9.1 Population affected by water pricing policy measures for the implementation of the recovery of cost of water services from households in relation to the total foreseen
- Beschrijving andere indicator: nvt

- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	5,6 miljoen inwoners	0,4 miljoen inwoners
Quantitative value Baseline	5,6 miljoen inwoners	0,4 miljoen inwoners

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:

Artikel 35bis §3 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging bepaalt wie als heffingsplichtige wordt beschouwd. De aansluitingsgraad op het openbaar drinkwaternet bedraagt bij benadering 97%. Verschillende instrumenten inzake waterprijsbeleid ondergingen een wijziging en er werden tariefwijzigingen doorgevoerd in de periode 2009-2011 (bv. het tarief voor de bovengemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks herzien, de prijs voor de productie en levering van drinkwater werd door verschillende drinkwatermaatschappijen aangepast (na goedkeuring door de prijzencommissie), de gebiedsfactoren in de grondwaterheffing worden sinds heffingsjaar 2010 (tot en met heffingsjaar 2017) stelselmatig verhoogd, ...). Elke inwoner in Vlaanderen werd in meer of mindere mate gevat door wijzigingen in één of meer instrumenten (bv. integrale drinkwaterfactuur).

5.5.2 Key Type of Measure 10 : Water pricing policy measures for industry

Progress in water pricing policy measures for the implementation of the recovery of cost of water services from industry.

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.b. Cost Recovery Water Services
- Code Aanvullende maatregel: 2_012; 2_013; 2_014; 2_015; 2_018; 2_019; 2_020; 2_021; 2_022; 2_023

- Voorgestelde indicator door EU Com:

10.1 Number of sites affected by water pricing policy measures for the implementation of the recovery of cost of water services from industry in relation to the total foreseen

- Beschrijving andere indicator: nvt

- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	15.000 bedrijven	1.000 bedrijven
Quantitative value Baseline	15.000 bedrijven	1.000 bedrijven

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:

Artikel 35bis §3 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging bepaalt wie als heffingsplichtige wordt beschouwd. De aansluitingsgraad op het openbaar drinkwaternet bedraagt bij benadering 97%. Verschillende instrumenten inzake waterprijsbeleid ondergingen een wijziging en er werden tariefwijzigingen doorgevoerd in de periode 2009-2011 (bv. het tarief voor de bovengemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks herzien, de prijs voor de productie en levering van drinkwater werd door verschillende drinkwatermaatschappijen aangepast (na goedkeuring door de prijzencommissie), de gebiedsfactoren in de grondwaterheffing worden sinds heffingsjaar 2010 (tot en met heffingsjaar 2017) stelselmatig verhoogd, ...). Elk bedrijf in Vlaanderen werd in meer of mindere mate gevat door wijzigingen in één of meer instrumenten (bv. integrale drinkwaterfactuur, grondwaterheffing).

5.5.3 Key Type of Measure 11 : Water pricing policy measures for agriculture

Progress in water pricing policy measures for the implementation of the recovery of cost of water services from agriculture.

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.b. Cost Recovery Water Services
- Code Aanvullende maatregel: 2_012; 2_013; 2_014; 2_015; 2_018; 2_019; 2_020; 2_021; 2_022; 2_023

- Voorgestelde indicator door EU Com:

Other

- Beschrijving andere indicator:

Aantal landbouwbedrijven

- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	22.882 landbouwbedrijven	3.076 landbouwbedrijven
Quantitative value Baseline	22.882 landbouwbedrijven	3.076 landbouwbedrijven

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Artikel 35bis §3 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging bepaalt wie als heffingsplichtige wordt beschouwd. De aansluitingsgraad op het openbaar drinkwaternet bedraagt bij benadering 97%. Verschillende instrumenten inzake waterprijsbeleid ondergingen een wijziging en er werden tariefwijzigingen doorgevoerd in de periode 2009-2011 (bv. het tarief voor de bovengemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks herzien, de prijs voor de productie en levering van drinkwater werd verhoogd door verschillende drinkwatermaatschappijen aangepast (na goedkeuring door de prijzencommissie), de gebiedsfactoren in de grondwaterheffing worden sinds heffingsjaar 2010 (tot en met heffingsjaar 2017) stelselmatig verhoogd, ...). Elk landbouwbedrijf (referentiejaar 2011) in Vlaanderen werd in meer of mindere mate gevat door wijzigingen in één of meer instrumenten (bv. grondwaterheffing).

5.6 Andere maatregelen

5.6.1 Key Type of Measure 12 : Advisory services for agriculture

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja

Indicator 1: Jaarlijks budget voor CVBB ihkv bemesten volgens advies

- Type Basismaatregel: Art 11.3.h. Pollutants Diffuse
- Code Aanvullende maatregel: 7B_044 (Bemesten volgens advies)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Jaarlijks budget voor CVBB (euro/jaar)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	€ 2.273.000	€ 227.000
Quantitative value Baseline	€ 2.273.000	€ 227.000

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Voor de kwantificering van de indicator is het jaarlijks budget voor Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting (CVBB), voor coördinatie en communicatie, waterkwaliteitsgroepen, bedrijfsbegeleiding en referentiepercelen begroot. Dit bedraagt in 2012 € 2,5 miljoen (10/11 toegekend aan SGD Schelde, 1/11 toegekend aan SGD Maas).

Indicator 2: Jaarlijks aantal individueel begeleide bedrijven ihkv bemesten volgens advies

- Type Basismaatregel: Art 11.3.h. Pollutants Diffuse
- Code Aanvullende maatregel: 7B_044 (Bemesten volgens advies)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Jaarlijks aantal individueel begeleide bedrijven door VLM
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	664 begeleide bedrijven door VLM in 2012	66 begeleide bedrijven door VLM in 2012
Quantitative value Baseline	664 begeleide bedrijven door VLM in 2012	66 begeleide bedrijven door VLM in 2012

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator is gebaseerd op het jaarlijks aantal individueel begeleide bedrijven door de Vlaamse Landmaatschappij, tijdens verschillende begeleidende acties zoals audits in het kader van de nitraatresidumetingen, begeleiding van grondloze tuinbouwbedrijven, begeleiding bij opmaak bemestingsplan en -register, en overige begeleiding inzake bemesting en mestwetgeving.

Indicator 3: Aantal aanwezigen op voorlichtings- en vormingsactiviteiten ivm pesticiden gebruik

- Type Basismaatregel: Art 11.3.h. Pollutants Diffuse
- Code Aanvullende maatregel: 7B_033 (Erfafspoeling vermijden door een correcte erfinrichting en correct onderhouden van erf) en 7B_034 (Vermijden van puntvervuiling door middel van sensibilisatie)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal aanwezigen op voorlichtings- en vormingsactiviteiten aangaande gewasbescherming en spuittechniek
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	3400 aanwezigen	340 aanwezigen
Quantitative value Baseline	3400 aanwezigen in de periode 2010-2012	340 aanwezigen in de periode 2010-2012

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator is gebaseerd op basis van het aantal aanwezigen op voorlichtings- en vormingsactiviteiten aangaande gewasbescherming en spuittechniek. De meeste projecten hebben jaarlijks minstens 2 studieavonden en 1 demo, afhankelijk van de sector en programma varieert het aantal aanwezigen. Gemiddeld zijn er 40 aanwezigen per activiteit. Bijkomend worden er nog door de Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling voorlichtingsactiviteiten georganiseerd met een groot aantal aanwezigen.

Indicator 4: Aantal publicaties aangaande goede praktijk gewasbescherming en spuittechniek

- Type Basismaatregel: Art 11.3.h. Pollutants Diffuse
- Code Aanvullende maatregel: 7B_033 (Erfafspoeling vermijden door een correcte erfinrichting en correct onderhouden van erf) en 7B_034 (Vermijden van puntvervuiling door middel van sensibilisatie)
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal publicaties aangaande goede praktijk gewasbescherming en spuittechniek
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	62 publicaties	6 publicaties
Quantitative value Baseline	62 publicaties in de periode 2010- 2012	6 publicaties in de periode 2010- 2012

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator is gebaseerd op het aantal publicaties aangaande goede praktijk gewasbescherming en spuittechniek. In de periode 2010-2012 zijn er een aantal folders ivm correct gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor akkerbouw, fruitteelt en niet-landbouw toepassingen verschenen. Ook zijn er gemiddeld 10 artikels/jaar in de vakpers verschenen rond thema goede praktijken gewasbescherming en spuittechniek in verschillende sectoren.

5.6.2 Key Type of Measure 13 : Drinking water protection measures

Drinking water protection measures (e.g. establishment of safeguard zones, buffer zones etc).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel: 4A_002, 4A_005, 4B_009, 4B_010, 4B_012, 4B_018
- Voorgestelde indicator door EU Com:
other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal opgemaakte prioritaire brondossiers t.o.v. het totaal aantal prioritaire brondossiers
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Quantitative value	5 brondossiers	1 brondossier

Quantitative value Baseline	44 brondossiers	6 brondossiers
-----------------------------	-----------------	----------------

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Voor de drinkwatervoorziening zijn veilig en gezond drinkwater met hoge leveringszekerheid een belangrijk uitgangspunt. Het voeren van een gericht en gebiedspecifiek bronbeschermingsbeleid kan in belangrijke mate hieraan bijdragen. In het kader hiervan, zal de overheid samen met de drinkwatermaatschappijen een brondossier opmaken voor elk waterwingebied gelegen in Vlaanderen. Deze samenwerking is cruciaal voor een goede bescherming van de drinkwaterwinningen. Een brondossier bevat een systematische verzameling van gegevens over de waterwinning, de bron en de activiteiten in de omgeving die de kwaliteit negatief kunnen beïnvloeden. Een brondossier heeft als doel het scheppen van een gemeenschappelijk inzicht in de factoren die van belang zijn voor de kwaliteit van het onttrokken water en het ontwikkelen van een visie op de bescherming van de bronnen en dit in samenwerking met betrokken partijen, zijnde de drinkwaterproducent en de bevoegde overheden. In het verleden hebben bv. drinkwaterwinningen al problemen ondervonden van bodemverontreinigingen. De Vlaamse overheid gaat, in samenwerking met de drinkwatermaatschappijen, de risicoactiviteiten in beschermingszones systematisch inventariseren. Op basis van de gebundelde informatie worden acties en afspraken vastgelegd, die bijdragen aan de risicobeheersing en -reductie en het bereiken van de gewenste kwaliteitsdoelstellingen van het betreffende water.

5.6.3 Key Type of Measure 14 : Research

Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty.

Key Type of Measure 14a (= research, regarding remediation of quantitative status of groundwater)

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel (acties zowel in SGB Schelde als Maas tenzij anders vermeld): 5A_005, 5A_006, 5A_007, 5A_008, 5A_009, 5A_010, 5A_011, 5A_012, 5A_013 (SGD Schelde specifiek), 5A_014 (SGD Maas specifiek), 5A_015 en 5A_016
- Voorgestelde indicator door EU Com:
14.2 Number of the research studies, development and demonstration projects
- Beschrijving andere indicator:
Aantal geplande/opgestarte/afgeronde studies tov het totaal aantal voorgestelde maatregelen / acties (22 in totaal)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	1	1
On-going	10	10
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Er is nagegaan welke van de vermelde acties/maatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen zijn, dmv de input bij de opvolging van het maatregelenprogramma

Key Type of Measure 14b (=research, regarding remediation of chemical status of groundwater)

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: nvt
- Code Aanvullende maatregel (acties zowel in SGB Schelde als Maas tenzij anders vermeld): 7A_013, 7A_014, 7A_015, 7A_016, 7A_017 (SGD Schelde specifiek), 7A_018 (SGD Schelde specifiek), 7A_019, 7A_020, 7A_021, 7A_022, 7A_023, 7A_024, 7A_025, 7A_026, 7A_027
- Voorgestelde indicator door EU Com:
14.2 Number of the research studies, development and demonstration projects
- Beschrijving andere indicator:
Aantal geplande/opgestarte/afgeronde studies tov het totaal aantal voorgestelde maatregelen / acties (28 in totaal)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL

Not started	3	2
On-going	11	10
Completed	1	1

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Er is nagegaan welke van de vermelde acties/maatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen zijn, dmv de input bij de opvolging van het maatregelenprogramma

Key Type of Measure 14c (=research, regarding water efficiency and sustainable use of water)

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.c. Efficient Water Use
- Code Aanvullende maatregel (acties zowel in SGD Schelde als SGD Maas): 3_006, 3_007, 3_011, 3_012, 3_013, 3_014, 3_016, 3_017, 3_019, 3_021, 3_022, 3_023, 3_024, 3_025, 3_026, 3_027, 3_028, 3_029
- Voorgestelde indicator door EU Com:
14.2 Number of the research studies, development and demonstration projects
- Beschrijving andere indicator:
Aantal geplande/opgestarte/afgeronde studies tov het totaal aantal voorgestelde maatregelen / acties (36 in totaal)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	9	9
On-going	9	9
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Er is nagegaan welke van de vermelde acties/maatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen zijn, dmv de input bij de opvolging van het maatregelenprogramma.

Key Type of Measure 14d (=onderzoek, andere dan grondwater gerelateerd)

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.e: Controls Water Abstraction en Art 11.3.i: Adverse Impact
- Code Aanvullende maatregel: 6_017, 5B_010, 5B_004
- Voorgestelde indicator door EU Com:
14.2 Number of the research studies, development and demonstration projects
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
On-going	56 studies	9 studies
Completed	1 studie	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Er is nagegaan welke van de vermelde onderzoeksmaatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen zijn, dmv de input bij de opvolging van het maatregelenprogramma.

5.6.4 Key Type of Measure 15 : Priority substances

Measures for the phasing-out of emissions, discharges and losses of priority hazardous substances or for the reduction of emissions, discharges and losses of priority substances.

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.k. Surface Priority Substances (7B_010)
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
15.1 Number of permits issued or updated
- Beschrijving andere indicator: nvt
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	9	1

Construction on-going	0	0
Completed	80	10

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator beschrijft het aantal bedrijven met aangepaste lozingsvoorwaarden voor prioritare stoffen.
Bij de normering van prioritare stoffen in de vergunningen wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van het Reductieprogramma Gevaarlijke stoffen.
In 2008 werden er 100 bedrijven bepaald die voor de grootste vergunde druk (via rechtstreekse lozing in oppervlaktewater of onrechtstreekse lozing via RWZI) van prioritare stoffen zorgden, de zogenaamde Top 100. Momenteel zijn 90% van deze vergunningen herzien. Deze oefening heeft geleid tot een vrachtreductie voor prioritare stoffen.
De vergunde vrachtveranderingen zijn een combinatie van veranderingen in het vergunde debiet en de vergunde concentraties. De relatieve vergunde drukverandering van de lozing van prioritare stoffen werd bepaald door voor de jaren 2008 en 2012 de individuele vergunde vrachten van prioritare stoffen om te rekenen naar een vergunde druk op het watersysteem en deze drukken per jaar op te tellen. Daartoe werden de individuele vergunde vrachten vermenigvuldigd met de verhouding tussen het strengste Indelingscriterium van de prioritare stoffen (0,0002 µg/l voor tributyltin) en het Indelingscriterium van de stof in kwestie. Op deze manier wordt het verschil in toxiciteit mee in rekening gebracht. Tenslotte werden de relatieve drukken van beide jaren met elkaar vergeleken: procentuele drukvermindering = $100 - (\text{druk}_{2012} / \text{druk}_{2008}) * 100$, wat resulteert in 29% drukvermindering door prioritare stoffen.

5.6.5 Key Type of Measure 16 : Industrial wastewater treatment plants

Upgrades or improvements of industrial wastewater treatment plants (including farms) beyond the requirements of the Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) Directive (please consider only WFD measures).

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.g. Point Source Discharges
- Code Aanvullende maatregel: nvt
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal Vlaamse BBT studies voor niet IPPC bedrijven
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	0	0
Planning on-going	4 Vlaamse BBT-studies	4 Vlaamse BBT-studies
Construction on-going	5 Vlaamse BBT-studies	5 Vlaamse BBT-studies
Completed	22 Vlaamse BBT-studies voor niet IPPC sectoren beschikbaar in 2012	22 Vlaamse BBT-studies voor niet IPPC sectoren beschikbaar in 2012

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
De indicator geeft het aantal Vlaamse BBT-studies voor niet IPPC-bedrijven weer. Momenteel zijn er in 2012 22 Vlaamse BBT-studies beschikbaar.
Sinds 2005 worden alle vergunningsaanvragen voor het compartiment afvalwater geadviseerd volgens de bepalingen van het Reductieprogramma Gevaarlijke stoffen. Het Reductieprogramma is verankerd in Vlarem wetgeving en krijgt op die manier een bindend karakter. In de periode 2010-2012 zijn de lozingsvoorwaarden voor 2466 bedrijven (waaronder 135 IPPC bedrijven) aangepast.
Voor IPPC sectoren vormen zowel de BREF's als de Vlaamse BBT studies de basis. Voor niet IPPC sectoren worden Vlaamse BBT studies gemaakt volgens de methodiek van de BREF's. Een aantal daarvan zullen in de toekomst gebruikt worden als input voor nieuwe BREFs onder de IED Richtlijn (aangepaste scope). Zowel de Vlaamse als de Europese BBT documenten geven aanleiding tot herziening van de sectorale lozingsnormen in Vlarem. Gemiddeld is het vergund debiet per afvalwaterstroom met 11% gedaald tussen 2010 en 2012.

5.6.6 New Key Type of Measure 17 : Groundwater quantity

Kwantiteit grondwater – druk door onttrekkingen en overbemaling.

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.e. Controls Water Abstraction
- Code Aanvullende maatregel (acties zowel in SGD Schelde als Maas tenzij anders vermeld): 5A_013 (SGD Schelde specifiek), 5A_014 (SGD Maas specifiek), 5A_017, 5A_018
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal geplande/opgestarte/afgeronde studies tov het totaal aantal voorgestelde maatregelen / acties (6 in totaal)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	1	1
On-going	2	2
Completed	0	0

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Er is nagegaan welke van de vermelde acties/maatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen zijn, dmv de input bij de opvolging van het maatregelenprogramma.

5.6.7 New Key Type of Measure 18 : Groundwater quality

Kwaliteit grondwater – druk door diffuse verontreiniging (incl verzilting)

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.h. Pollutants Diffuse
- Code Aanvullende maatregel acties zowel in SGD Schelde als SGD Maas: 7A_032, 7A_037, 7A_038, 7A_039
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal geplande/opgestarte/afgeronde studies tov het totaal aantal voorgestelde maatregelen / acties (8 in totaal)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	2	2
Planning on-going	1	1
Completed	1	1

- Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:
Er is nagegaan welke van de vermelde acties/maatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen zijn, dmv de input bij de opvolging van het maatregelenprogramma.

5.6.8 New Key Type of Measure 19 : Sustainable water use

Duurzaam watergebruik

- Is deze druk/maatregelen relevant/significant om de doelstellingen binnen het SGD te bereiken? ja
- Type Basismaatregel: Art 11.3.c. Efficient Water Use
- Code Aanvullende maatregel (acties zowel in SGD Schelde als SGD Maas): 3_008, 3_009, 3_010, 3_015, 3_018, 3_020, 3_030
- Voorgestelde indicator door EU Com:
Other
- Beschrijving andere indicator:
Aantal geplande/opgestarte/afgeronde studies tov het totaal aantal acties (18 in totaal)
- Kwantitatieve inschatting:

	BESchelde_VL	BEMaas_VL
Not started	2	2
On-going	5	5

Completed	2	2
-----------	---	---

– Korte samenvatting hoe de indicator is ingeschat:

Er is nagegaan welke van de vermelde acties/maatregelen eind 2012 gepland, opgestart of afgerond zullen